

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

ÅRSREDOVISNING

2016

© Sametinget 2017

Foto: Marie Enoksson (där inget annat anges).

Omslagsbilden illustrerar språkkampanjen på sociala medier 2016

Layout: Norrfolket i Kiruna AB

Sametinget, Box 90, 981 22 Giron/Kiruna

Besöksadress: Adolf Hedinsvägen 58

Tel: 0980-780 30

Fax: 0980-780 31

E-post: kansli@sametinget.se

www.sametinget.se

www.samer.se

www.minoritet.se

INNEHÅLL

STYRELSEORDFÖRANDE HAR ORDET 5

SAMETINGET 7
- Uppgifter 7
- Organisation 7
- Verksamhet 7
- Kompetensförsörjning 8

OM ÅRSREDOVISNINGEN 11
- Indelning 11
- Prestationer 11
- Bedömning 11
- Tillförlitlighet 12

SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSE 13

EKONOMI 17
- Sametingets totala intäkter och kostnader (tkr) 17
- Kommentar 18

INFORMATION 20
- VÅRT MÅL 20
- Myndighetens information 20
- Samiskt informationscentrum (SIC) 21
- Jämställdhet 22
- Måluppfyllelse 22

SPRÅK 25
- VÅRT MÅL 25
- Språkavdelningen 25
- Samiskt språkcentrum 26
- Jämställdhet 29
- Måluppfyllelse 29
- Minoritetspolitiska uppdraget 31

KULTUR 33
- VÅRT MÅL 33
- Bidrag till samisk kultur 34
- Jämställdhet 37
- Giron Sámi Teáhter 37
- Samernas bibliotek 38
- Måluppfyllelse 39

SAMISKA NÄRINGAR OCH SAMHÄLLSPLANERING 40
VÅRT MÅL 40
Samhällsplanering 41
Samiska näringar 42
EU-program med samiska insatser 46
Sammanställning av prestationer 47
Jämställdhet 48
Måluppfyllelse 48
VILTVÅRD, ERSÄTTNING OCH INVENTERING 51
VÅRT MÅL 51
Måluppfyllelse 52
ÖVRIGT 56
Uppdrag 56
Återrapportering 56
FINANSIELL REDOVISNING 57
Resultaträkning 57
Balansräkning 58
Anslagsredovisning 60
Tilläggsupplysningar 61
Noter 63
Sammanställning av övriga väsentliga uppgifter 72
UNDERSKRIFTER 74

STYRELSEORDFÖRANDE HAR ORDET

Årsredovisningen är styrelsens rapport och myndighetens årliga rapportering till plenum och Sveriges regering.

Ekonomi

Sametinget gick in i verksamhetsåret med ambitionen att arbeta in ett underskott på ca 1,8 miljoner. Vi fick dra in på verksamhet inom de flesta arbetsområden; bland annat genom att inte tillsätta vikarier på vissa vakanta tjänster, dra in på personalutbildningar och minska det politiska arbetet. Det positiva resultatet av våra gemensamma ansträngningar blev att vi inte bara inarbetade underskottet utan också fick ett överskott på ca 1 miljon. Det innebär inte att vi inte behöver dessa ekonomiska resurser i framtiden. Våra behov ökar inte minst på grund av befarade konsekvenser av klimatförändringar men också utifrån vårt ansvar och engagemang i frågor kopplade till samiska näringar och kultur.

Organisationsöversyn

Styrelsen har under det senaste året lyft behovet av en organisationsöversyn av Sametinget. Efter diskussioner med kulturdepartementet har en utredning tillsatts som genomförs av Ekonomistyrningsverket. Kansliet har sedan tidigare ett uppdrag att se över organisationen och har arbetat med en genomgång av nuvarande regler och riktlinjer. Detta har bl.a. inneburit att styrelsen fattat beslut om att upphöra med utbetalning av mellanskillnaden för arvoden till ledamöter i andra organisationer, t.ex. Sameskolstyrelsen och Samefonden.

Framtida samepolitik

Sametinget har beställt en utredning kallad ”Framtida samepolitik”. Något som också regeringen efterfrågat. Målet är att under 2017 presentera ett första förslag till regeringen om hur Sametinget ser på framtidens samiska lagstiftning.

Sanningskommission

Sametinget har tillsammans med Diskrimineringsombudsmannen arbetat med att samla in information om sanningskommissioner runt om i världen. I oktober genomfördes ett seminarium inom området där samer från olika håll och en rad internationella experter del-

tog. Planen är att under 2017 få en tydligare bild av hur en sanningskommission skulle kunna utformas i samisk kontext.

Samisk hälsa

Sametinget deltar i ett hälsonätverk tillsammans med Norrbottens läns landsting, Västerbottens läns landsting, Region Jämtland/Härjedalen samt samiska organisationer. Under hösten har en projektansökan lämnats in till socialdepartementet för att ytterligare förbättra samarbetet och i förlängningen den samiska hälso- och sjukvården. Kunskapsbasen har ökat genom kunskapssammanställningen om samers psykiska ohälsa[1] som inlämnades till socialdepartementet i juni 2016.

Samisk nationalscen

Sametinget har tillsammans med Giron Sámi Teáhter samarbetat med målet att höja samisk teaterverksamhets status, bredda repertoaren och öka antalet föreställningar.

[1] https://www.sametinget.se/rapport_psykosocial_ohalsa

Svåra betesförhållanden – behov av katastrofskademedel

Under senare år har det instabila vädret med varmt och kallt väder på många håll orsakat ett istäcke som försvårar för renarna att nå markvegetationen. Förra vintern var inget undantag vilket ledde till att det blev nödvändigt att ansöka om en 10-procentig anslagskredit.

Internationellt deltagande

Sametinget har under året deltagit i tre större internationella möten; Permanent Forum för urfolk i New York, USA, klimatkonferensen COP 22 i Marrakech, Marocko, samt konferensen om biologisk mångfald COP 13-CBD i Cancún, Mexiko. Sametinget bidrog till att urfolksfrågorna fick ett större utrymme och att artikel 8j om traditionell kunskap i FN:s konvention om biologisk mångfald uppmärksammades.

Håkan Jonsson, styrelseordförande

SAMETINGET

Sametinget är både samernas folkvalda parlament och förvaltningsmyndighet inom rennäringens område och för samisk kultur.

Sametingsval har hållits vart fjärde år sedan 1993. Nästa val äger rum 2017. Sametingslagen (1992:1433) definierar Sametingets uppgifter, reglerar sammansättning, ärendenas handläggning och hur valet till Sametinget går till. Plenum består av 31 folkvalda ledamöter som samlas tre gånger per år på olika platser i Sápmi. Presidiet leder plenums möten. Styrelsen är verkställande organ och ytterst ansvarig för Sametingets löpande verksamhet. Styrelsen utser en kanslichef som har det operativa ansvaret för myndighetens uppgifter och personal. Ett femtiotal tjänstemän arbetar på de olika kontoren. Sametinget har en nämndsorganisation med kultur-, närings-, rennärings- och språknämnd för beredning och verkställighet. En valnämnd ansvarar för sametingsvalet. Därutöver har Sametinget ett ungdomsråd. Sametingets politiska organ samarbetar med de två andra nordiska sametingen genom samarbetsorganet Samiskt Parlamentariskt Råd.

Denna redovisning avser framför allt myndighetens arbete eftersom prestationerna utgår från regleringsbrevets återrapporteringskrav, uppgifterna i sametingslagen och instruktionen för Sametinget.

Uppgifter

Sametingets främsta uppgift är att bevaka frågor som rör samisk kultur i Sverige. Sametinget ska verka för en levande samisk kultur och ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Enligt sametingslagen ska Sametinget:

- **besluta om fördelningen av statens bidrag och av medel ur Samefonden till samisk kultur och samiska organisationer samt av andra medel som ställs till samernas gemensamma förfogande**
- **utse ledamöterna i Sameskolstyrelsen**
- **fastställa mål för och leda det samiska språkarbetet**
- **medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas, däribland rennäringens intressen vid utnyttjande av mark och vatten**
- **informera om samiska förhållanden**
- **utföra de övriga uppgifter som ankommer på Sametinget enligt lag eller annan författning**

Enligt förordning (2009:1395) med instruktion för Sametinget ska Sametinget:

- **följa, utvärdera och hålla regeringen informerad om utvecklingen inom rennäringen, övrigt samiskt näringsliv och samisk kultur, samt**
- **följa, utvärdera och hålla regeringen informerad om utvecklingen inom minoritetspolitiken och tillämpningen av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk när det gäller samer och samiska.**
- **integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens verksamhet. Myndigheten ska i beslut som rör individen utgå från kvinnors respektive mäns villkor och behov samt aktivt analysera konsekvenserna för kvinnor respektive män av de beslut som fattas.**

Organisation

Sametinget är en myndighet under regeringen. Kulturdepartementet är samordnande departement. Den politiska nivån består av plenum, styrelse och nämnder. Ersättningar till styrelsens ordförande, styrelsens ordinarie ledamöter och ersättare samt Sametingets ordförande redovisas i noter till årsredovisningen. Styrelsens ordförande är arvoderad på heltid och vice ordförande på deltid. Sametingets kansli är organiserat i tre avdelningar och en stab:

- **Ekonomi & administration**
- **Språk & kultur - med informationscentrum (SIC) och det minoritetspolitiska uppdraget**
- **Samiska näringar, miljö & samhällsplanering**
- **Kanslichefens stab**

Kanslichefens ansvar återges i kansliordningen, med hänvisning till Sametingets instruktion och myndighetsförordningen (2007:515). Kansliordningen innehåller interna föreskrifter om organisation, arbetsfördelning, ansvar, befogenhet, handläggning och föredragning.

Verksamhet

Sametinget har en bred verksamhet som innebär kontakter med ett flertal andra myndigheter. Vi hanterar frågor inom samhällsplanering, samiskt näringsliv, rennäring, landsbygdsutveckling, miljö och klimat, traditionell

	2014		2015		**2016**	
(tkr)	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget
Folkvalda	10 026	9 940	10 215	9 840	**9 571**	**10 090**
Myndigheten	27 405	26 879	28 011	26 559	**26 999**	**27 475**
Totalt	37 431	36 819	38 226	36 399	**36 570**	**37 565**
Anslagskredit	-612		-1 827			
Anslagssparande					**995**	

Tabell 1.1 Budgetutfall i tkr för de folkvalda organet och myndigheten 2014-2016

kunskap, samisk kultur, kulturarv, språklig rådgivning och revitalisering, gränslöst samiskt samarbete, mänskliga rättigheter, minoritetsfrågor och urfolksfrågor. Sametinget ansvarar för tre webbplatser: sametinget.se, samer.se och minoritet.se.

Kompetensförsörjning

Personalstruktur

På Sametinget var 49 personer anställda oavsett anställningsform den 31 december 2016; 30 kvinnor och 19 män. Två av medarbetarna har utländsk bakgrund.

Personalstruktur			
	2014	2015	**2016**
Medelantal anställda (st)	56	52	**52**
Antal årsarbetskrafter (st)	47	46	**45**
Andel kvinnor (%)	57	60	**63**
Andel män (%)	43	40	**37**
Andel anställda -29 år (%)	12,5	14,5	**10,2**
Andel anställda 30-49 år (%)	48,2	43,6	**42,9**
Andel anställda 50+ (%)	39,3	41,8	**46,9**

Tabell 1.2 Personalstruktur för Sametinget 2014-2016. Siffrorna för 2015 är korrigerade.

Sametinget har fyra placeringsorter; Kiruna, Jokkmokk, Tärnaby och Östersund.

Kontor	**Antal anställda**
Kiruna	**21**
Jokkmokk	**5**
Tärnaby	**6**
Östersund	**10**

Tabell 1.3 Tillsvidareanställda per placeringsort 2016. Tjänstlediga är inte medräknade.

Tillgänglig kompetens

Den samlade kunskapen och erfarenheten som finns hos medarbetarna är Sametingets största tillgång. Ledningskompetensen omfattar en kanslichef och tre avdelningschefer; tre kvinnor och en man. Kärnkompetensen omfattar de medarbetare som har kompetens inom näring, kultur, språk och information. Stödkompetensen omfattar de medarbetare som har kompetens inom administration, ekonomi, intern information, personal och juridik. Till viss del har konsulttjänster och projektanställningar använts.

Under 2016 har en person anställts och 11 personer har varit anställda på vikariat eller tillfälligt projekt.

Utveckla och behålla kompetens

Sametinget arbetar mot det interna målet ”att vara en attraktiv arbetsgivare”, både för nya och befintliga medarbetare. En personalkonferens med temat verksamhetsplan och styrprocess har genomförts. Under hösten har internutbildningar hållits exempelvis i förvaltningsrätt och statlig värdegrund för samtlig personal. All personal har genomgått en utbildning av det nya växelsystemet.

Avveckla kompetens

Antaget att pensionsavgång sker vid 65 års ålder kommer tolv personer eller cirka 29 % av Sametingets tillsvidareanställda att gå i pension inom en tioårsperiod. Inom de närmaste fem åren kommer fem personer att uppnå pensionsålder. Under 2016 har en person fått sjukpension.

Personalomsättning

Myndighetens personalomsättning är låg.

	2014	2015	2016
Medelantal	56	52	**52**
Antal avslut	0	4	**3**
Personalomsättning	0	7,7 %	**5,8 %**

Tabell 1.4 Personalomsättning 2014-2016

Arbetsmiljö

Sametinget arbetar kontinuerligt för att granska och förbättra arbetsmiljön. En medarbetarenkät genomförs regelbundet för att kartlägga nuläget inom bland annat mål och uppdrag, kompetens och utveckling, diskriminering, hot och våld, information, ledarskap och medarbetarskap. En enkät skickades ut i slutet av 2016. Analys av resultatet görs under början av 2017. I början av året har den fysiska arbetsmiljön undersökts på alla Sametingets kontor och en handlingsplan för att åtgärda bristerna har tagits fram.

Sjukfrånvaro

Under 2016 har Sametinget haft en sjukfrånvaro på 5,5 % vilket är en ökning med 1,3 procentenheter och något högre än den genomsnittliga sjukfrånvaron i staten. Andelen långtidssjukskrivningar av den totala sjukfrånvaron har ökat sedan 2015. Sametinget har få sjukskrivna men eftersom Sametinget är liten myndighet kan några få individer påverka utfallet i procent kraftigt.

Sjukfråvaro

	2014	2015	2016
Totalt i %	3,6	4,2	**5,5**
Andel 60 dagar eller mer i %	77,3	49,7	**55,3**
Sjukfrånvaro av totalt arbetstid i %	2014	2015	**2016**
Kvinnor	4,5	5,5	**7,9**
Män	2,3	2,0	**1,3**
Anställda -29 år [2]	–	–	**–**
Anställda 30-49 år	6,3	7,4	**9,7**
Anställda 50 år -	1,4	**1,7**	**2,9**

Tabell 1.5 Sjukfrånvaro personal 2014-2016

Semesterlöneskuld och personalsociala åtgärder

Semesterlöneskulden den 31 december 2016 uppgick till 2 326 tkr (inklusive sociala avgifter) vilket är en minsking från 2015 med 377 tkr. Minskningen beror på att Sametinget har sett över regelverket över antal sparande semesterdagar. Antalet sparade semesterdagar 2016-12-31 var 657 stycken, cirka 13 dagar per anställd.

	2014	2015	2016
Personalsociala åtgärder	179	271	**147**

Tabell 1.6 Personalsociala åtgärder 2014-2016 (tkr)

Kostnaden för 2015 var högre då alla tillsvidareanställda erbjöds en hälsoundersökning med syfte att förebygga ohälsa. Kostnader för personalsociala åtgärder som företagshälsovård, ersättning för sjukvårdskostnader, läkemedel och rekreation och motion har uppgått till 147 tkr under 2016.

Trenden är att utgifterna för de personalsociala åtgärderna minskar varje år. Till exempel var det endast ca 37 % av de anställda som nyttjade sitt friskvårdsbidrag 2016 till skillnad mot 2015 då 46 % av de anställda nyttjade sitt friskvårdsbidrag.

Jämställdhetsintegrering

Sametinget har som en del i projektet Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) en handlingsplan för jämställdhetsintegrering. Sametingets två mål för åren 2015-2018 är:

- **Verksamheten är likvärdig och bra för alla medborgare oavsett deras kön**
- **Fler medborgare tar del av Sametingets verksamhet**

Under 2016 har Sametinget tagit fram en checklista för när jämställdhet är relevant att ta hänsyn till. Sametinget har även gjort en analys av verksamheten utifrån kön genom att granska årsredovisningen för år 2015 för att se vilken statistik som presenteras samt vilka analyser som gjorts utifrån kön.

Löneutvecklingen genom åren visar en högre löneökning för män än för kvinnor. Att löneskillnaderna mellan kvinnor och män ökar beror till stor del på att män generellt har högre löner. Den med högre lön får högre löneförhöjning i kronor även om procentsatsen är densamma.

Löneutveckling baserat på kön

	2014	2015	2016
Kvinnor ökning (%)	2,3	2,4	**2,5**
Män ökning (%)	2,0	2,3	**2,7**
Löneskillnaden i kr kvinnor/män	1 468	1 865	**2 056**

Tabell 1.7 Löneutveckling 2014-2016. Alla värden baserar sig på lönen i september.

[2] Sjukfrånvaro för en särskild grupp lämnas inte om antalet i gruppen understiger 10.

Digitalisering

Under 2016 har förberedelser gjorts för införande av e-arkiv. Egenrapportering i ett lönehanteringssystem har införts. Ett IT-projekt för ett nytt samlat handläggarsystem på näringssidan, som en del i en framtida e-förvaltning, har legat vilande på grund av bristande resurser.

Bedömning

Under 2016 har Sametinget levt med ett besparingskrav och i möjligaste mån undvikit att tillsätta vikarier för tjänstledig personal. Arbetsuppgifter har istället fördelats på befintlig personal. En annan sparåtgärd var att dra in på personalutbildningar och istället anordna utbildningar internt. Arbetsbelastningen på befintlig personal har dock ökat liksom risken för sjukskrivningar, samtidigt som friskvårdsuttaget minskat.

Sametinget har vidtagit nödvändiga åtgärder för att ha tillräcklig kompetens för att kunna fullgöra sina lagstadgade uppgifter enligt sametingslagen och för att möta de mål och återrapporteringskrav som regeringen angett i regleringsbrevet. Vi bedömer att åtgärderna varit tillräckliga.

OM ÅRSREDOVISNINGEN

Sametingets årsredovisning ska ge en rättvisande bild av årets resultat. Redovisningen ska vara tillförlitlig, relevant, begriplig, jämförbar och transparent. Modellen för utvärdering av verksamhetsresultatet är måluppfyllelseanalys, och därför innehåller årsredovisningen bedömningar av hur väl myndigheten har uppfyllt sina mål.

Indelning

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Sametinget redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de mål och uppgifter som framgår av myndighetens instruktion, regeringens regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen ska lämnas enligt en indelning som myndigheten bestämmer. I årsredovisningen för år 2016 har vi denna indelning:

- **Information**
- **Språk**
- **Kultur**
- **Samiska näringar och samhällsplanering**
- **Viltvård, ersättning och inventering**

Sametinget har under verksamhetsåret tagit fram en styrmodell för verksamhetsstyrning, uppföljning och intern kontroll. I denna modell ingår årsredovisningen som en del.

Prestationer

Sametinget har avsett att redovisa volymer och tillhörande kostnader avseende myndighetens mest relevanta prestationer för år 2016. När det gäller redovisning av kostnaderna prioriteras redovisningen av totalkostnaden för prestationen. Vi gör bedömningen att i flera av Sametingets verksamheter är komplexitetens inverkan avseende ärendenas kostnad en så stor faktor att det inte blir relevant att kommentera styckkostnaden. I dessa fall har vi valt att inte redovisa och/eller analysera denna. Redovisning av styckkostnaden kan dessutom ge alltför stort fokus på redovisning av produktivitet i stället för kvalitet i verksamheten. Redovisningen av prestationers kostnader har i år förbättrats i och med att tidsredovisning i prestationssyfte utförts av huvudparten av de involverade. I de fall som tidsredovisning utförts en del av kalenderåret har en justering på årsbasis utförts tillsammans med den ansvarige för prestationen, i syfte att reducera säsongsvariationer.

I den metod som använts för beräkning av prestationers kostnader används summan av ”direkt lön” som fördelningsbas. De gemensamma kostnaderna fördelas ut på fördelningsbasen i form av ett påslag. Modellen kan beskrivas enligt följande:

Direkt lön (fördelningsbas)
\+ Direkt material och övriga direkta kostnader
\+ Påslag för OH-kostnader
= Kostnad för prestation

För beräkning av direkt lön har antalet utförda arbetstimmar avseende prestationen multiplicerats med timlönen, inklusive sociala avgifter. Kostnader för direkt material och övriga direkta kostnader kan exempelvis utgöras av inköpta konsulttjänster, kostnader för systemstöd mm.

Vid beräkning av påslaget för OH-kostnader på vald kostnadsdrivare (lönekostnader) har Sametinget försökt identifiera de gemensamma kostnaderna. Påslaget ska motsvara förhållandet mellan de gemensamma kostnaderna och lönekostnaderna. OH-påslaget för 2016 uppgår till 52,5 % (föregående år 52,9 %).

Bedömning

Sametinget rapporterar resultatet dels i förhållande till mål som är härledda från våra uppgifter enligt sametingslagen och mål och återrapporteringskrav som regeringen definierat i regleringsbrevet, dels till verksamhetsplanens mål och vår egen utvärdering och uppföljning. I de flesta fall tangerar regeringens mål de mål som härletts från Sametingets uppgifter. Återrapporteringskraven är avdelningsspecifika och redovisas på avdelningsnivå. Den generella återrapporteringen kommenteras i kapitlet för den sammanfattande resultatredovisningen. Resultaten av indikatorerna utgör underlag för bedömningen av måluppfyllelsen. För bedömning av måluppfyllelsen använder vi följande skala:

1. Målet är inte uppfyllt
2. Målet är delvis uppfyllt
3. Målet är i huvudsak uppfyllt
4. Målet är uppfyllt

En kombination av fackmässiga bedömningar av tillstånd och insatser samt indikatorernas utveckling över tiden, avgör ”betyget”. Ett mål kan kopplas till en eller flera indikatorer. Minst 2/3 av indikatorerna ska uppnå en specifik betygsnivå för att den aggregerade måluppfyllelsen ska erhålla motsvarande bedömning. Alla indikatorer till ett specifikt mål har samma vikt. Sametinget strävar efter att välja indikatorer som är relevanta och stabila över tiden. Varje år prövas föregående års indikatorers aktualitet och relevans.

Tillförlitlighet

Sametinget bedömer att tillförlitligheten i bedömningen av måluppfyllelsen är god, då bedömningsprocessen är ändamålsenligt strukturerad, noggrann och logisk. Processen för ”fackmässiga bedömningar” kan beskrivas enligt följande:

1. ***Interna dialoger*** **utförs på olika nivåer i organisationen. Den enskilde skribenten bedömer först tillsammans med sin avdelningschef avdelningens måluppfyllelse genom att analysera resultatet för avdelningens indikatorer.**

2. **När en sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen har utförts på avdelningsnivå, ska bedömningen godkännas av *Sametingets ledningsgrupp*.**
3. **Den tredje och slutliga instansen för godkännande är *Sametingets styrelse*. Denna nivå är av mer formell karaktär och godkännandet sker genom att årsredovisningen skrivs under.**

De möjliga hot- och felkällor som identifierats är att målen har karaktären av utfalls-/effektmål samt kvalitetsmål. I dessa fall kan problem uppstå vid bedömningen av måluppfyllelse.

1. **Vid bedömningen av utfalls-/effektmål (på basis av utfalls/effektindikatorer) är det stor fördel om det finns tillgång till relevant och tillförlitlig statistik.**

Då det externa tillgängliga statistikutbudet avseende samiska frågor är relativt magert, måste Sametinget producera statistik av god kvalitet. Med status som statistikansvarig myndighet (SAM) skulle Sametinget kunna få åtkomst till extern statistik. Det krävs bland annat för att få tillgång till statistikunderlag från Skatteverket.

2. **Vid bedömning av kvalitetsmål (på basis av kvalitetsindikatorer) kan det ingå en hög grad av självbedömning. Då finns en risk att man värderar sig själv och det arbete man utfört för högt.**[3]

[3] ESV:s handledning för Resultatredovisning 2012-4, sid. 26.

SAMMANFATTNING AV MÅLUPPFYLLELSE

Område	Mål	Indikatorer	Måluppfyllelse
Samlad bedömning	*Sametinget verkar för en levande samisk kultur, stärker och utvecklar samernas och de samiska näringarnas ställning i samhället samt en samhällsplanering där samiska behov beaktas.*	Sammanlagd bedömning av måluppfyllelse för enskilda verksamheter.	**Målet är delvis uppfyllt.**
Information	*Information om Sametinget och Sametingets verksamhet, både som myndighet och folkvalt organ, samerna som urfolk, samiska förhållanden och kultur finns tillgänglig och sprids i samhället.*	Statistik över besöksfrekvensen på webbplatserna samer.se och sametinget.se samt sociala medier. SIC:s och Sametingets insater för att sprida kunskap om Sametinget, samer och samiska förhållanden.	**Målet är delvis uppfyllt.**
Språk	*Sametinget ska bidra till utvecklingen av de samiska språkens användning och ställning i samhället, framför allt i det traditionella samiska området.*	Språkavdelningens insatser under året i förhållande till språkmålen. Språkcentrums insatser under året i förhållande till språkmålen.	**Målet är delvis uppfyllt.**

Område	Mål	Indikatorer	Måluppfyllelse
Kultur	*Sametinget ska bidra till utvecklingen av ett starkt och mångfaldigt konst- och kulturliv.*	Antal inkomna och beviljade ansökningar och deras fördelning i förhållande till målet. Giron Sámi Teáhters verksamhet utifrån antalet produktioner och besökare avseende målet: ”Vi har en samiskspråkig teater med hög konstnärlig kvalitet som är ledande inom samisk scenkonst och är nationalscen för samisk teater i Sverige”.	**Målet är delvis uppfyllt.**
Samiska näringar och samhällsplanering	*Ett starkt och utvecklat samiskt näringsliv samt en samhällsplanering där samiska behov beaktas, särskilt rennäringens behov av mark och vatten.*	Näringsavdelningens insatser för att utveckla och stärka det samiska näringslivet. Näringsavdelningens insatser för en samhällsplanering där samiska behov beaktas, särskilt rennäringens behov av mark och vatten.	**Målet är delvis uppfyllt.**
Viltvård, ersättning och inventering	*De skador som rovdjuren orsakar rennäringen ska vara acceptabla.*	Fastställda toleransnivåer för alla samebyar som fungerar i praktiken. Medel till skadeförebyggande åtgärder finns.	**Målet är inte uppfyllt.**

Generell återrapportering

Enligt regleringsbrevet för 2016 ska Sametinget i sin generella återrapportering:

Göra en samlad bedömning av hur Sametingets verksamhet bidragit till en levande samisk kultur, stärkt och utvecklat samernas och de samiska näringarnas ställning i samhället samt en samhällsplanering där samiska behov beaktas.

- **Avrapporteras i den sammanfattande resultatredovisningen.**

EKONOMI

Sametingets totala intäkter och kostnader (tkr)

Intäkter	2016	2015	2014
Information			
Intäkter av anslag	4 174	3 806	3 866
Övriga intäkter	0	0	0
Erhållna medel för finansiering av bidrag	0	0	0
Delsumma	**4 174**	**3 806**	**3 866**
Språk			
Intäkter av anslag	13 281	12 442	11 131
Övriga intäkter	861	726	1 816
Erhållna medel för finansiering av bidrag	17 401	16 473	17 201
Delsumma	**31 543**	**29 641**	**30 148**
Kultur			
Intäkter av anslag	5 758	5 973	8 194
Övriga intäkter	0	0	178
Erhållna medel för finansiering av bidrag	20 097	18 824	18 762
Delsumma	**25 855**	**24 797**	**27 134**
Samiska näringar			
Intäkter av anslag	27 605	31 833	30750
Övriga intäkter	7 808	4 084	4541
Erhållna medel för finansiering av bidrag	93 058	94 597	94 018
Delsumma	**128 471**	**130 514**	**129 309**
Folkvalt organ			
Intäkter av anslag	11 492	12 037	11 151
Övriga intäkter	0	4	769
Erhållna medel för finansiering av bidrag	521	523	522
Delsumma	**12 013**	**12 564**	**12 442**
Sammanlagt	**202 056**	**201 322**	**202 899**
Intäkter från anslag	**62 310**	**66 091**	**65 092**
Övriga intäkter	**8 669**	**4 814**	**7 304**
Summa verksamhets-intäkter	**70 979**	**70 905**	**72 396**
Erhållna medel för finansiering av bidrag	**131 077**	**130 417**	**130 503**

Kostnader	2016	2015	2014
Information			
Kostnader	4 174	3 806	3 866
Lämnade bidrag	0	0	0
	0	0	0
Delsumma	**4 174**	**3 806**	**3 866**
Språk			
Kostnader	14 142	13 168	12 947
Lämnade bidrag	17 401	16 473	17 201
Delsumma	**31 543**	**29 641**	**30 148**
Kultur			
Kostnader	5 758	5 973	8 372
Lämnade bidrag	20 097	18 824	18 762
Delsumma	**25 855**	**24 797**	**27 134**
Samiska näringar			
Kostnader	36 077	36 555	36 404
Lämnade bidrag	93 058	94 597	94 018
Delsumma	**129 135**	**131 152**	**130 422**
Folkvalt organ			
Kostnader	11 492	12 041	11 920
Lämnade bidrag	521	523	522
Delsumma	**12 013**	**12 564**	**12 442**
Sammanlagt	**202 720**	**201 960**	**204 012**
Verksamhetskostnader	**71 643**	**71 543**	**73 509**
Lämnade bidrag	**131 077**	**130 417**	**130 503**

Kommentar

Beräkningsmodell

Sametingets gemensamma verksamhetskostnader, exklusive kostnader för det folkvalda organet, har fördelats ut på de ”prestationsgenererande” verksamheterna. Fördelningen bestäms av relationen mellan den enskilda verksamhetens direkta kostnader och de totala direkta kostnaderna. Den del av årets kapitalförändring, 664 tkr, som påverkar anslagsutfallet, justerar därefter intäkterna för den verksamhet som kapitalförändringen avser. För åren 2014-2016 avser kapitalförändringen i sin helhet verksamheten Samiska näringar och Viltvård. Från och med i år redovisar vi även intäkter och kostnader för den politiska delen, vilket förbättrar transparensen samt kvaliteten på lämnad information. Vi har även valt att behandla Samiska Näringar och Viltvård som en enda verksamhetsgren i den ekonomiska redovisningen, då vi anser att det ger en bättre bild av verkligheten. Beloppen för jämförelseåren har korrigerats.

I modellen hanteras relativt stora gemensamma kostnader (OH-kostnader) som fördelas på de direkta kostnaderna. De gemensamma kostnaderna utgör år 2016 27 % av de direkta kostnaderna, vilket är en ”riskfaktor”. Exempelvis kan förändringar för en enskild verksamhet mellan åren ge intryck av att de är större än vad de egentligen är. Sametinget är en myndighet med en stor gemensam sektor i form av stab och administration. Tidigare år har kostnaderna för den politiska verksamheten definierats som en OH-kostnad, men från och med i år definieras dessa kostnader som direkta, vilket ger upphov till lägre OH-kostnader än föregående år. Beloppen för jämförelseåren har justerats.

Verksamhetsintäkter

Årets verksamhetsintäkter uppgår till 70 979 tkr, en ökning med 74 tkr jämfört med 2015. Sametinget verksamhet finansieras i huvudsak via anslag. 87,8 % av verksamhetens intäkter härrör från anslag. Bidragsintäkter utgör 12.1 %, medan intäkter från avgifter och andra ersättningar står för 0,1 %. Andelen bidragsintäkter har ökat med drygt 5 procentenheter, medan andelen anslagsintäkter har en motsvarande minskning.

Anslagsintäkterna har minskat med 3 781 tkr i jämförelse med föregående år.. Detta beror främst på minskade anslagsavräknade kostnader avseende dels Sametingets förvaltningsanslag, 3:1 ap 1 (- 1 431 tkr) och dels Främjande av rennäringen, 1:23 ap 2 (-2 842 tkr). Minskningen av anslagsavräknade kostnader beträffande förvaltningsanslaget beror i hög grad på att Sametinget levt under ett sparbeting under 2016. Bland annat har vikariat inte tillsatts vid tjänstledigheter och kompetensutveckling har dragits in. När det gäller anslag 1.23 ap 2 är det främst verksamheten för riksgränsstängsel som fått dra ned på sina kostnader och utvecklingen av ett nytt handläggarsystem som ska underlätta införandet av e-förvaltning har lagts på is.

Bidragsintäkterna har ökat med 3 817 tkr. Detta beror främst på att några större bidragsfinansierade projekt påbörjades år 2016, bland annat SMHI:s projekt ”Utveckling av handlingsplaner och verktyg för anpassning till ett förändrat klimat” och Kammarkollegiets projekt ”Renbruksplaner”.

Avgiftsintäkterna har ökat med 44 tkr. Denna ökning beror på försäljning av en sydsamisk ordbok.

Verksamhetskostnader

Sametingets verksamhetskostnader för år 2016 uppgår till 71 643 tkr, vilket innebär en smärre ökning med 100 tkr i jämförelse med föregående år.

Transfereringar

Årets lämnade bidrag uppgick till 131 077 tkr, vilket innebär en marginell ökning med 660 tkr.

Kapitalförändring

Årets kapitalförändring uppgick till -3 531 tkr. År 2015 var den -1 771 tkr och år 2014 uppgick den till -1 113 tkr. Kapitalförändringen för 2016 utgörs dels av verksamhetsårets avskrivningar på anslagsfinansierade anläggningstillgångar (anslag 1:23 ap.2, Främjande av rennäringen) á 664 tkr och dels av en återförd periodiseringspost per 2015-12-31 á 1 133 tkr avseende upplupna transfereringar. En periodiseringspost per 2016-12-31 á 4 000 tkr i form av upplupna transfereringar kommer att anslagsavräknas år 2017.

Anslagsredovisning

Sametinget har i sin anslagsredovisning, totalt för samtliga anslag, erhållit ett negativt utgående överföringsbelopp á -974 tkr. Det negativa utfallet beror på att anslagskrediten nyttjats för anslaget 1:23 ap. 2 á 2 234 tkr. Beträffande anslag 1:23 ap.2 är det främst utbetalningar avseende rovdjursersättning som gett upphov till behovet av att använda anslagskrediten.

INFORMATION

Information om myndighetens verksamhet är ett övergripande ansvar. Sametinget har enligt sametingslagen (1992:1433 1§) ett informationsuppdrag att informera om samer och samiska förhållanden.

Denna redovisning är uppdelad på Sametingets information och Samiskt informationscentrum. Myndighetens målgrupper är framför allt det samiska samhället, andra myndigheter och media. SIC:s verksamhet riktar sig med sin information om samer och det samiska samhället främst till det svenska samhället, med skolor (barn och ungdomar) och journalister som viktiga målgrupper. Kostnaderna för SIC särredovisas enligt särskilt villkor för anslag 3.1 ap 1.

VÅRT MÅL

Information om Sametinget och Sametingets verksamhet, både som myndighet och folkvalt organ, samernas som urfolk, samiska förhållanden och kultur finns tillgängligt och sprids i samhället.

Myndighetens Information

Verksamheten under året

Några särskilda informationsuppdrag under året har gällt Naturvårdsverkets regeringsuppdrag om ekosystemtjänster som Sametinget deltar i, klimatprojekt finansierat av SMHI, aktiviteter inför kommande sametingsval samt information om arbetet med renbruksplaner som Sametinget blivit verksamhetsägare för.

Ett resultat av värvningskampanjen inför valet var att 882 nya anmälningar till sameröstlängden kom in. Av dessa utnyttjade 330 personer möjligheten att anmäla sig digitalt med mobilt Bank ID på hemsidan. Den preliminära röstlängden som lades ut för granskning innehåller 8 788 personer.

Sociala medier

En nyöppnad Facebook-sida med syftet att sprida information till samer och andra berörda om viktiga händelser och aktiviteter som rör Sametingets verksamhet har gillats av 523 personer.

Hemsidan

Hemsidan har enligt statistikverktyget Google Analytics besökts 218 355 gånger av 122 603 unika användare. Antal sessioner har ökat med 23 %. Antalet unika besök har ökat med 30 % och antalet sidvisningar med 11 %. Andelen sidor per session och genomsnittlig sessionslängd däremot minskat med närmare 10 %. De mest besökta sidorna är startsidan och Lättläst om samer. Därefter kommer Renmärkesregistret och entrésidan för Rennäring. Kontaktformuläret på hemsidan genererade 156 frågor till informatören under 2016. Användningen av nordsamiska på webbplatsen ökar stadigt. De flesta nya artiklar översätts till nordsamiska.

	2014	2015	**2016**	**Skillnad jämfört med 2015**
Besök	144 312	176 874	**218 355**	23 %
Unika besök	74 533	94 600	**122 603**	30 %
Sidvisningar	479 880	510 821	**568 321**	11 %
Genomsnittlig sessionslängd	3:26 min	3:07 min	**2:51 min**	-8,5 %

Tabell 2.1 Besök på sametinget.se 2014-2016 enligt statistik från Google Analytics

Pressmeddelanden

PR-tjänsten *MyNewsdesk* används för utskick av pressmeddelanden. 18 pressmeddelanden har gått ut under 2016, ungefär lika många som tidigare år. Det mest lästa pressmeddelandet var presidiets pressmeddelande *Letter of support to the Standing Rock Sioux Tribe* som delats 773 gånger på Facebook.

Studiebesök och föredrag

Sametinget tar regelbundet emot studiebesök från andra myndigheter, organisationer, skolelever och studenter. 629 personer har besökt huvudkontoret i Kiruna under året. Informatören och vice styrelseordföranden höll i mars föredrag om samer och Sametinget i Jukkasjärvi för två olika grupper av FN-ambassadörer på ett seminarium med temat *Global change and adaptation in the Arctic and beyond*. En grupp OECD-analytiker besökte norra Sverige i februari och då även Sametinget i Östersund. Två handläggare från näringsavdelningen fick därefter möjlighet att hålla ett föredrag i Paris för regionala utvecklingsavdelningen på OECD om samiskt näringsliv och framtida utmaningar. SWOT-analysen av samiskt näringsliv[4] som gjordes inför det nya landsbygdsprogrammet och som översatts till engelska har varit till nytta vid dessa tillfällen.

Samiskt Informationscentrum (SIC)

Verksamheten under året

Webbproduktion och webbutveckling

SIC:s huvudsakliga kanal är webbplatsen samer.se där aktuella reportage och faktatexter om samer och samiska förhållanden publiceras.. Under året har 26 nya artiklar/reportage publicerats. Facebook, SO-rummet, Wikipedia, sametinget.se och minoritet.se leder mycket trafik till samer.se. Statistikverktyget Google Analytics visar att flest besök uppnås i februari, det vill säga den månad som Samefolkets dag infaller. I februari 2016 hade sajten 54 669 besök vilket är en ökning med 12 % från året innan. Näst bäst var november då 52 213 besök registrerades, vilket är en ökning med 79 % jämfört med samma period föregående år.

En ny flik har skapats på samer.se som riktar sig till pedagoger[5]. Där finns material från språklådan Jågloe samt ett nytt material som tagits fram för fritids och förskola. En mall för konstruktion av lektioner har tagits fram. Arbetet med att utforma lektionsförslag innebär en svårighet i och med att det inte bara handlar om att undervisa elever. Lektionen måste även fungera för lärare utan förkunskaper.

På samer.se finns nu en taggningsfunktion där artiklar/reportage får en ämnestagg, vilket ska underlätta för besökaren att hitta relaterade artiklar. Kalendariet på samer.se har fått ett nytt grafiskt utseende. Skriv ut- och Dela-knappar finns numera på alla sidor för att underlätta spridning av information.

Informationsproduktion

SIC producerar och distribuerar eget informationsmaterial, både tryckt och digitalt. *Fördomar och förklaringar* är en humoristisk 16-sidig skrift som producerades 2014. Häftet har tryckts upp ytterligare fyra gånger under 2016 i en total upplaga på 100 000 ex. Via tjänsten Utbudet har 59 230 ex. distribuerats, främst till skolor.

Broschyren *Sápmi - Landet och folket* innehåller kort och allmän information om samer och Sápmi. Broschyren är översatt till tyska och engelska och har trycks upp i sammanlagt 24 000 ex och främst distribuerats till turistbyråer.

En ny skrift med basinnehåll om samisk kultur och samhälle är under produktion. Skriften baseras på den information som finns på samer.se. Målgruppen är allmänheten, men med särskild tanke på skolelever för att bemöta det behov som finns av faktamaterial om samer anpassat för skolundervisning.

Sociala medier

SIC finns på Facebook, Twitter, YouTube och Instagram. Sociala medier används för att puffa för de artiklar som publiceras på webben och för att tipsa om andra artiklar, nyheter eller andras arrangemang som är intressanta och relevanta för vår målgrupp. Uppdatering sker flera gånger i veckan och antalet gillar/följare ökar stadigt. Via delning på sociala medier får vi indikationer på hur väl vår information tas emot och vilka inlägg som får störst räckvidd.

Antal följare/gillare	2014	2015	**2016**	**Skillnad i procent 2015-16**
Instagram-följare	137	321	**528**	64 %
Facebook-gillare	3 523	4 344	**12 550**	188 %
Twitter-följare	610	805	**1 000**	24 %
YouTube-visningar av film	9 286	14 961	**9 745**	-35 %

Tabell 2.2 Antal följare/gillare på sociala medier 2014-2016

[4] https://www.sametinget.se/103773, 2017-02-15
[5] https://samer.se/skola, 2017-02-15

	2014	2015	**2016**	**Skillnad i procent 2015-16**
Besök	244 570	313 937	**409 273**	**+**30 %
Unika besök	161 346	207 426	**278 916**	**+**34 %
Sidvisningar	713 298	926 677	**1 034 440**	+12 %
Sidor	2,92	2,95	**2,53**	-14 %
Genomsnittlig sessionslängd	3:29 min	3:42 min	**3:16 min**	-12 %
Återkommande besök	35,8 %	35,6 %	**33,2 %**	
Toppmånad antal besök	1-28 feb 32 261	1-28 feb 48 615	1-28 feb **54 669**	+51 %

Tabell 2.3 Besök på hemsidan 2014-2016. Källa: Google Analytics

Egna projekt

Förra årets projekt #mittsápmi fortlöpte även under år 2016, dock endast på Instagram. Kampanjen riktade sig främst till ungdomar mellan 15-25 för att öka kunskapen om hur livet ser ut för unga samer idag. Informanter var samiska ungdomar, både tjejer och killar med olika samisk bakgrund. Instagram-perioden startade v 16 med 3 200 följare och varade till v 41. Då hade antalet följare ökat till 6 600, en ökning med 106 %.

Informationsservice

Vi svarar på frågor via e-post, telefon och sociala medier. De telefonkontakter som tas är ofta mer ingående frågeställningar från universitetsstudenter och journalister. Vi köper omvärldsbevakning för att hålla oss uppdaterade med vad som skrivs om samer. Medieflödet uppdateras dagligen på våra webbplatser.

Särredovisning av kostnader för SIC

Verksamhetskostnaderna för Samiskt informationscentrum uppgick år 2016 till 2 370 tkr, vilket är en minskning med 7 % relaterat till år 2015. Personalkostnaderna har minskat med 15 %. Behovet av köpta tjänster har ökat med 17 %.

Kostnad SIC	2014	2015	**2016**
Personal	964,3	1 149,6	**974,9**
Lokal	21,4	0	**0**
Resor	68,6	30,5	**3,8**
Trycksaksproduktion	285,7	453,6	**216,7**
Köpta tjänster	635,7	309,7	**864,7**
Övrigt	393,4	278,8	**309,7**
Totalt	2 369,1	2 222,2	**2 369,9**

Tabell 2.4 Kostnader i tkr för Samiskt informationscentrum 2014-2016

Jämställdhet

På våra webbplatser publiceras olika typer av texter; artiklar som är referat av debatter eller föredrag, informativa texter samt reportage med personlig prägel. Samtliga texter ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för samer, samiska förhållanden och det samiska samhället. Texterna ska ge en mångfacetterad bild av Sápmi och motverka fördomar och stereotypa föreställningar. Följande beaktas vid publicering av texter på sametinget.se och samer.se:

- **Vi undviker att beskriva kvinnor respektive män på ett könstypiskt sätt.**
- **Vi prioriterar texter som bryter stereotypiska bilder av samer och det samiska samhället.**
- **Vi har börjat använda ordet ”hen” istället för uttrycket ”han eller hon”.**
- **Där könet är av underordnad eller ingen betydelse ersätts ”man” respektive ”kvinna” med ”människa”.**

Bilder är en viktig del av vår kommunikation och valet av bilder är centralt i förmedlingen av ett budskap. Vi eftersträvar en jämn fördelning av kön, ålder och regioner inom Sápmi sett till det samlande antalet bilder som publiceras.

Vi beaktar särskilt följande:

- **Olika slags duodji, dräkter och övriga objekt med symbolvärde ska representeras. Vi eftersträvar en jämn fördelning mellan regioner och typiskt manlig respektive kvinnlig duodji.**
- **Bilden får gärna vara normbrytande där det är möjligt utan att förvränga verkligheten, till exempel att en kvinna samlar renar, en man har med sitt barn i rengärdet.**
- **Vi reflekterar över om män respektive kvinnor är aktiva eller passiva i bilden.**
- **Vi prioriterar bilder som bryter stereotypiska bilder av samer och det samiska samhället utan att förvränga verkligheten.**

Måluppfyllelse

Återrapporteringsindikatorer

Bedömning av måluppfyllelsen sker utifrån två indikatorer:

- **Statistik över besöksfrekvensen på webbplatserna samer.se och sametinget.se samt sociala medier.**
- **SIC:s och Sametingets insatser för att sprida kunskap om samer, Sametinget och samiska förhållanden i samhället.**

Tillgänglighet och insatser

Under 2016 har webbplatserna slagit tidigare toppresultat i antal besök och sidvisningar. Antalet sidor per session och genomsnittlig besökstid har däremot minskat på båda sajterna. Det beror troligen på att användandet av mobil och surfplatta ökar. Eftersom varken samer.se eller sametinget.se är anpassade för mobilanvändare, läser besökarna färre sidor och lämnar sajten snabbare.

Att efterfrågan på information om samer ökar ser vi av hemsidans besöksstatistik, efterfrågan av tryckt informationsmaterial och antalet kommentarer, följare och delningar på de sociala medierna. De sociala medierna leder till ett ökat flöde av besökare till hemsidan och ökar kommunikationen och möjligheten att ställa frågor direkt. När det gäller alla sociala medier har både antalet gillare/följare och visningar ökat. Vi kan även se att vi har många journalister samt svenska politiker på nationell nivå som följer oss på de sociala medierna. På Facebook som har egna statistikverktyg ser vi att våra inlägg ökar i räckvidd. Efterfrågan på tryckta broschyrer är betydligt större än vad SIC kan erbjuda. För skolorna är våra hemsidor viktiga kunskapskällor för både lärare och elever eftersom de alltid är tillgängliga, uppdaterade och innehåller texter av olika svårighetsgrad.

Det omgivande samhället har många förväntningar på Sametinget som vi inte alltid kan uppfylla. Det kan vara förväntningar på att kansliet ska hantera ärenden som myndigheten inte har ett formellt uppdrag för och därmed inte heller resurser till. Begreppet ”parlament” skapar förväntningar, särskilt hos utländska besökare, att det folkvalda organet ska vara en politisk maktfaktor i det svenska styrelseskicket. Andra uppfattar Sametinget som en möjlig samarbetspartner eller dörröppnare för antropologiska studier, forskningsprojekt, filmprojekt, släktforskning och liknande. Sametinget är inte heller en kontaktförmedling eller en turistbyrå, men vi kan tipsa om arenor där kontakt kan knytas eller de olika möjligheter som finns för att söka projektbidrag till projekt.

Indirekta effekter under en längre period

I ILO-utredningen från 1989 föreslogs en nationell informationskampanj om samerna som ursprungsfolk för att öka kunskaperna i det svenska samhället. Ett resultat av kampanjen blev inrättandet av Samiskt informationscentrum år 2005. Drygt tjugo år senare har tillgången på relevant och aktuell information om samer ökat och tillgängliggjorts via hemsidor och sociala medier på ett sätt som ingen kunde drömma om då. Men det totala informationsflödet har också ökat och det är fortfarande svårt att nå fram om inte mottagaren aktivt söker efter information. De konkreta effekterna av de insatser som görs av SIC är svåra att mäta. Det är också svårt att enbart relatera de effekter vi ser till SIC:s verksamhet.

Samer.se som riktar sig till det svenska samhället med information om samer besöktes under året 409 273 gånger. För att avgöra vilken betydelse samer.se har för att sprida kunskap om samiska förhållanden kan en jämförelse göras med hemsidan levandehistoria.se som hade 866 796 besök under 2016. SIC har två anställda och en budget på 3 miljoner. Forum för Levande historia har 37 anställda och en budget på 56 miljoner.

Utrymmet för samer i det offentliga rummet har sakta blivit större[6]. Samiska program visas året om på TV. Samiska artister, konstnärer och författare tar mer plats och bilden av samer blir differentieras. Det finns flera orsaker till detta, men vi törs dra slutsatsen att SIC:s verksamhet och Sametingets existens bidrar till att öka nyfikenheten och intresset för samer. När intresset ökar får fler samer ta plats på olika områden vilket i sin tur skapar efterfrågan på mer kunskap. Det blir en positiv spiral.

Ett konkret exempel på att SIC:s existens har betydelse, är 2016 års vinnare av Augustpriset för bästa barn- och ungdomsbok Ann-Helén Laestadius. 2007 vann hennes manus en författartävling anordnad av SIC tillsammans med förlaget Podium och Nordiska museet. Den gången var temat ”Att vara ung same idag” och vinsten tog Laestadius med manuset till sin första ungdomsroman *SMS från Soppero*. Efter vinsten 2007 sa hon:
– Jag är så lycklig över att ni valde mitt manus. Det betyder så mycket för mig! Jag är stolt över mitt ursprung och vill hjälpa till att fylla i någon av alla kunskapsluckor om samer som finns i Sverige i dag.

SIC:s verksamhet har bidragit till att Laestadius författarkarriär har tagit fart och hon bidrar genom sina böcker till att öka kunskapen om samer i Sverige idag.

Trots några ljusglimtar är bristen på kunskap fortfarande stor i det svenska samhället. Sametinget har uppnått det första steget genom att göra information om samer och samiska förhållanden tillgänglig i samhället. Nästa steg skulle vara att arbeta mer strategiskt och nå ut till

6 https://www.forskning se/2017/02/09/den-samiska-boomen/ 2017-02-15

olika målgrupper med riktade satsningar, exempelvis till beslutsfattare på olika nivåer. För detta behövs mer resurser.

Samlad bedömning

En aggregerad bedömning för verksamhetsområdet Information är att målet delvis är uppfyllt.

SPRÅK

Sametingets språkarbete är organiserat i två funktioner. Språkavdelningen har ansvar för information och rådgivning, viss korrekturläsning och översättning internt, terminologiarbete och expertkunskap, språkfrämjande arbete samt handläggning av bidrag till korttidsstudier i samiska. Språkcentrum har ansvar för utåtriktade aktiviteter och språkrevitalisering.

VÅRT MÅL

Sametinget ska bidra till utveckling av de samiska språkens användning och ställning i samhället, framför allt i det traditionellt samiska området.

Återrapportering enligt regleringsbrev
Sametinget ska redovisa fördelningen av medel till kortare studier i samiska

Språkcentrum och det minoritetspolitiska uppdraget lämnar en gemensam rapport tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm i särskild ordning. Här ges en kortfattad redovisning av arbetet eftersom det rör en väsentlig del av Sametingets verksamhet och bidrar till avdelningens måluppfyllelse.

Enligt sametingslagen (1992:1433) ska Sametinget fastställa mål för det samiska språkarbetet. Språknämnden har utformat ett språkpolitiskt handlingsprogram och angett språkmål. Målen beslutades av plenum 2016-05-31—06-02 i samband med att Sametingets språkpolitiska handlingsprogram antogs. Sametingets språkpolitiska mål är:

1. **Det samiska folket har språkligt självbestämmande**
2. **Alla samer har grundläggande språkliga rättigheter**
3. **Samiska är huvudspråk i Sápmi/Sábme/Sábmie/Saepmie**
4. **Alla samer har möjlighet att återta och/eller utveckla sitt samiska språk utifrån individuella behov**
5. **Antalet barn och unga med samiska som första språk ökar**
6. **Samiska ska vara synlig i samhället**
7. **Starka traditionella språkdomäner**
8. **Språkarbete i Sápmi/Sábme/Sábmie /Saepmie är gränslöst**
9. **Samiska i offentlig verksamhet ska vara vårdad, enkel och begriplig**
10. **Sametinget agerar som förebild på hur samiskan används, värdesätts och stärks i samhället**

Språkavdelningen

Verksamheten under året

Projektet Giellagáldu

De tre nordiska sametingen har under 2016 drivit Interreg-projektet Giellagáldu på samnordisk basis. Giellagáldu är ett kunskaps- och expertorgan som arbetar med språkvårds- och utvecklingsarbete över nationsgränserna i syfte att utveckla det nordiska språksamarbetet och stärka det samiska språkets ställning i Norge, Finland och Sverige. Det är av stor vikt för språkutvecklingen att samtliga nordiska länder har möjlighet att vara delaktiga i språkarbetet när det gäller arbetet med ny terminologi och normering av språket. Detta är en förutsättning för att de samiska språken ska utvecklas åt samma håll i de olika länderna – oberoende av nationsgränser och med en begränsad påverkan från respektive majoritetsspråk.

Samiska ortnamn

Sametinget har för närvarande inget uppdrag gällande hantering av ortnamn men allmänheten vänder sig ändå till Sametinget med frågor och synpunkter om samiska ortnamn. Sametinget har under åren bistått allmänheten med rådgivning och rättstavning av samiska ortnamn. Språkkonsulenterna har kontaktat Lantmäteriet om felstavningar gällande samiska ortnamn, stavningar med felaktig eller ålderdomlig ortografi, samt att samiska ortnamn inte är tillräckligt synliga i Lantmäteriets söktjänst på webben ”Kartsök och ortnamn” då de försvenskade samiska ortnamnen framträder tydligare än de ursprungliga samiska ortnamnen. Arbetet med samiska ortnamn sker mest som information från Sametingets sida då ett uppdrag för detta saknas.

Sametinget, en samiskspråkig arena

Sametingets språknämnd har uppdragit till kansliet att utarbeta ett förslag på strategi för att göra Sametinget

Foto: Marianne Andersson

till en samiskspråkig arena. Arbetet har påbörjats men har stannat upp på grund av personalbrist.

Gollegiella

Sametinget har haft i uppdrag av kulturdepartementet att under 2016 administrera de nordiska ländernas samiska språkpris, Gollegiella, som utdelas vartannat år. Finansiering skedde dels genom omfördelning av språkcentrums budget samt dels genom att extra medel tillfördes. Vinnare av språkpriset 2016 blev makarna Kirsi Paltto och Jan Skoglund Paltto samt Ingá Márjá och Máret Steinfjell.

Bidrag till korttidsstudier

Sametinget handlägger bidrag för vissa studier i samiska (alfabetisering). Föreskrifterna för korttidsstudiebidrag (STFS 2008:1) utgår från förordning (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska och är fastställda av Sametinget. År 2016 har 99,3 tkr utbetalats i bidrag, vilket är en minskning med 63,7 tkr jämfört med 2015.

	2014	2015	**2016**
Summa utbetalda studiebidrag	130,7	163,0	**99,3**

Tabell 3.1 Utbetalda korttidsstudiebidrag i tkr 2014-16

	2014	2015	**2016**
Antal inkomna ansökningar	64	47	**82**
Antal avslagna ansökningar	15	6	**16**

Tabell 3.2 Antal ansökningar om studiebidrag 2014-16

Antalet inkomna ansökningar har ökat med 35 stycken jämfört med år 2015. Av 82 inkomna ansökningar avslogs 16, oftast för att de inkommit för sent.

Liksom tidigare är det fler kvinnor än män som söker och erhåller studiebidrag. 68 % av bidragsmottagarna är kvinnor.

	2014	2015	**2016**
Kvinnor	44	22	**56**
Män	20	15	**26**

Tabell 3.3 Antal ansökningar fördelat på män och kvinnor 2014-2016.

Bidragsansökningar i % per kön

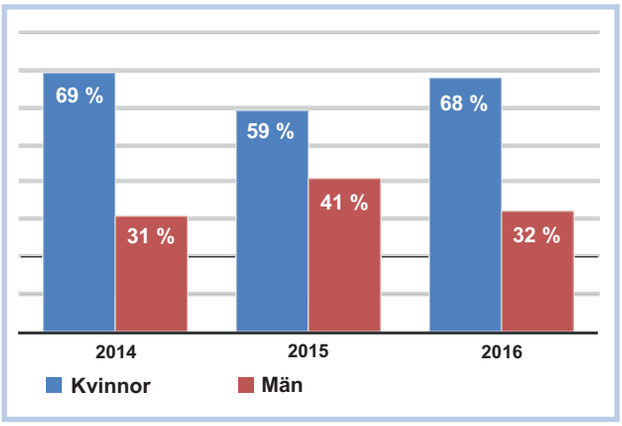

Diagram 3.4 Fördelning av medel 2014-2016 i procent, kvinnor och män.

Samiskt språkcentrum

Uppdraget

Språkcentrums uppdrag är att tillgodose samiska mäns och kvinnors behov av att återta sitt språk.
Språkcentrum ska:

- **Främja och stimulera ökad användning av samiska i samhället**
- **Bistå med sakkunskap**
- **Utveckla metoder för att stärka enskildas förutsättning att bruka och återta sitt språk, samt**
- **Sprida kunskaper om revitalisering**

Barn och ungdomar ska prioriteras särskilt. Arbetet ska utgå från samernas behov. Språkcentrum ska samverka med andra samiska institutioner och organisationer.

Främjande av samiska

Samiskt språkcentrum har under 2016 genomfört ett flertal aktiviteter och arrangemang för att främja och stimulera ökad användning av de samiska språken.

Produktioner

I samarbete med NDIO kultur och kommunikation och Mantra har boken Bockarna Bruse översatts till nordsamiska. Boken är avsedd att användas tillsammans med Språkpennan Pen Pal. Materialet är distribuerat till förskolorna i samiska förvaltningskommuner.

Sáminuorra har överlåtit rättigheterna till språkpaketet Giellaskurppo till Samiskt språkcentrum som genomfört ett nytryck av materialet och distribuerat det till

mödra- och barnavårdscentraler i Norr-, Västerbotten, Jämtland, Dalarna och Stockholms landsting. Syftet med Giellaskurppo är att uppmuntra föräldrar att prata samiska med barnen.

Vår ordboksapp som bygger på Sametingets webbordbok för lulesamiska och sydsamiska har under år 2016 laddats ner 562 gånger för iOS och 742 gånger i Android-versionen. I samarbete med samiskt förlag har ett arbete påbörjats med att framställa en nordsamisk ordboksapplikation.

För att stimulera och underlätta språkanvändningen vid möten och sammanträden så pågår ett arbete för att sammanställa ord och fraser på nordsamiska.

Mötesplatser

I samarbete med Svenska Samers Riksförbund (SSR), Humlab – Institutionen för språkstudier vid Umeå universitet och Umeå kommun arrangerades konferensen *#Digigiella16* under *Ubmejen biejvieh*, samiska veckan i Umeå. Konferensen lockade 40 deltagare; varav 30 kvinnor och 10 män. Syftet var att synliggöra och förmedla kunskap kring flerspråkighet och digitala verktyg.

Samiskt språkcentrum samarbetar med stiftelsen Galtije i Östersund för att skapa fler mötesplatser för samiska ungdomar. Genom olika aktiviteter skapas möjligheter för att de ska revitalisera och utveckla sitt samiska språk.

Metodutveckling

#Sámás muinna2 #Sámástamujna2 #Sámásthmujna2 #Saemesthmunnjien2

Sametinget i Norge genomförde under 2014 en språkkampanj kallad *Sámás mujnna* (Snakk samisk te' mæ) riktad till ungdomar via sociala medier. Vid Sametingets plenum i maj 2016 överlämnades kampanjen till Sverige av norska Sametingets president Aili Keskitalo. Språkkampanjens syfte är att öka språkanvändningen, att få fler ungdomar att prata samiska, att synliggöra språken samt att öka förståelsen i samhället för hur viktig och värdefull samiskan är.

Till språkkampanjen engagerades 19 samiska ungdomar som språkambassadörer för att synliggöra samiskan via sociala medier. Språkambassadörerna har varit jämnt fördelade på de samiska språken, sex av dem var killar och 13 tjejer. På Instagram har antalet följare ökat med fem-sex personer varje vecka.

En kampanjfilm på de samiska språken framställdes i syfte att synliggöra språken ur ett ungdomsperspektiv. Filmen har 3 751 visningar, 36 delningar 17 gillamarkeringar på vår Facebook-sida samt 330 visningar på YouTube. En kommentar på Facebook för kampanjfilmen lyder: Luste vuejnedh dagkeres cool-saemiegielh jieleme guvvieh. (Kul att se en sån här cool samiskspråkig film.)

Som ett komplement till kampanjen på sociala medier genomfördes en Sámásta-turné med varierande aktiviteter på olika orter där ungdomar i olika åldrar deltagit. På de flesta platser var det fler tjejer än killar som deltog, utom i Karesuando där killarna var ovanligt många (se graf).

Språkambassadörerna har föreläst och haft workshops om språkkampanjen och spridit kunskap om de samiska språkens betydelse på sociala medier och i vardagssammanhang. Språkambassadörerna har fungerat som resurser när det funnits behov av att hitta ord samt hjälpt till med texter för de som har efterfrågat detta. Parlören som kampanjen på norsk sida användes är översatt till svenska som ett verktyg för att underlätta skrivandet på sociala medier. Materialet finns också tillgängligt för andra målgrupper och får ses som ett material för revitalisering av de samiska språken.

Antal visningar på Instagram

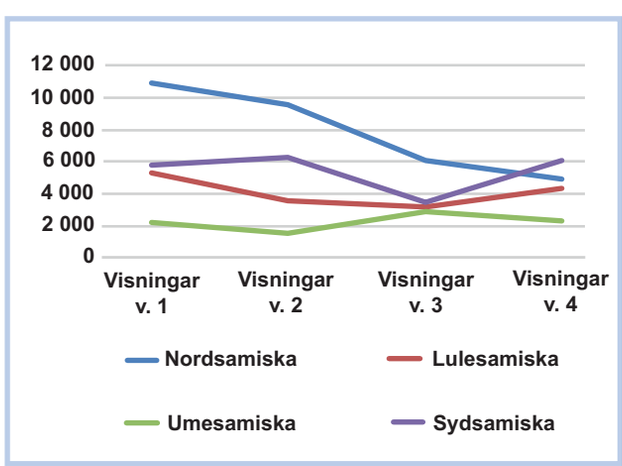

Diagram 3.5 Antalet visningar för respektive samiskt språk på Instagram under fyra mätveckor.

Totalt antal visningar

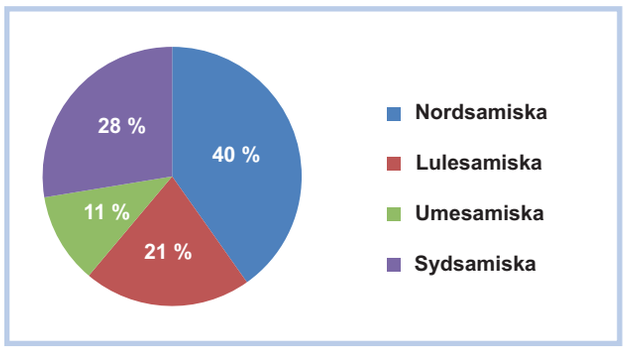

Diagram 3.6 Totalt antal visningar på Instagram för de fyra samiska språken.

Totalt antal följare

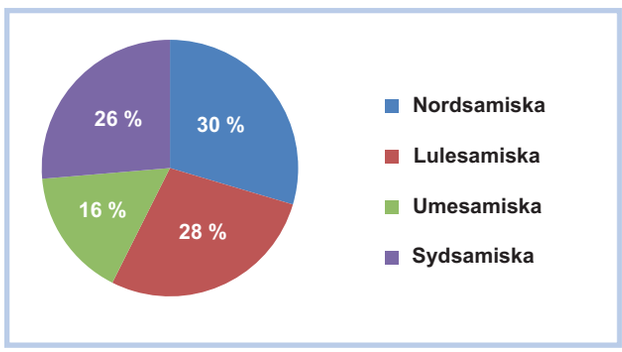

Diagram 3.7 Totalt antal följare på Instagram för de fyra samiska språken.

Deltagare Sámásta-turne

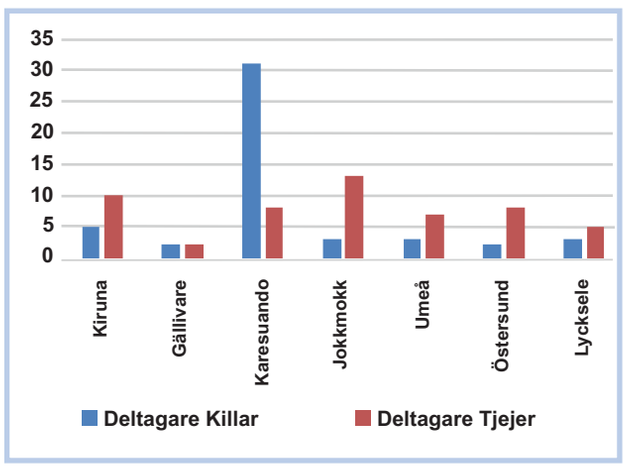

Diagram 3.8 Antalet ungdomar som deltagit i aktiviteter under Sámásta-turnén fördelat på killar och tjejer på de olika orterna. Språkambassadörerna själva är inte medräknade.

SAAL 1, intensiv nybörjarkurs

Språkcentrum har tillsammans med Sámij Åhpadusguovdásj, Jåhkåmåhkke och Sámi Allaskuvla i Guovdageaidnu, Norge, genomfört en intensiv nybörjarkurs i lulesamiska som ett pilotprojekt. Sju deltagare, alla kvinnor, har examinerats och genomfört kursen.

Mentorprogram

Under 2016 har ett umesamiskt mentorprogram Bahkadijjá och ett lulesamiskt mentorprogram Bagádiddje genomförts med fokus på muntlig kommunikation. Bahkkadijjá genomfördes i samverkan med föreningen Álgguogåhtie och Bagádiddje med Sámij Åhpadusguovdásj som samarbetspartner. I Bagádiddje deltog 14 kvinnor och tre män. Redan efter fyra gemensamma träffar identifierade sig 2/3-delar av deltagarna som nya talare. Lärlingarna hade tidigare språkstudier innan deltagandet i mentorprogrammet vilket är en förklaringen till den gynnsamma språkutvecklingen.

Giellabiesse /Giellabiesse /Gïelebiesie

I samarbete med Sameskolstyrelsen har språkbadsläger ordnats för årskurserna 5 och 6 inom sameskolans verksamhetsområde. År 2016 har 76 elever deltagit i språkbadsläger, fördelat på två nordsamiska läger med 28 elever, ett lulesamiskt läger med 19 elever och ett ume-/sydsamiskt läger med 29 elever.

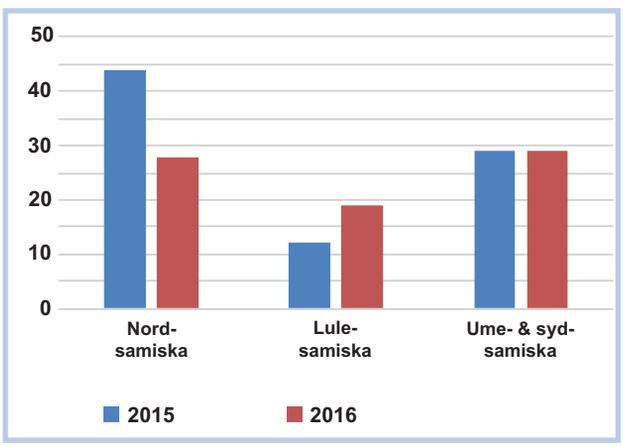

Diagram 3.9 Antal elever som deltagit på Giellabiesse- Giellabiesse- Gïelebiesie under åren 2015 och 2016.

Samiska skyltar

I syfte att främja inlärning och synliggöra samiska har språkcentrum utarbetat och tryckt upp en låda med skyltar för inomhusbruk på de samiska språken. Dessa distribueras till samisk allmänhet via samegårdar och sameföreningar.

Skrivartävling

Under Jokkmokks marknad publicerades vinnarna i skrivartävlingen ”Giellamiella” ett samarbete mellan *Bágo Callid Searvi* och språkcentrum med syfte att uppmuntra ungdomar att skriva på samiska. Texterna publicerades i en medföljande bilaga till tidningen Nuorat. Texterna är också tänkta att kunna användas i språkutbildning eftersom texterna inte är översatta till svenska men är försedda med en medföljande ordlista.

Jårggålimbagádus

Tillsammans med Sametingets lulesamiska språkkonsulenter har insatser initierats och genomförts för att öka antalet lulesamiska översättare och framförallt nå yngre personer som ännu inte är etablerade översättare. Det har skett genom träffar där föreläsare belyst sina erfarenheter av översättning, samt att gruppen haft översättningsuppgifter utifrån olika texter. Gruppen har framställt flera barnboksöversättningar, sång- och annonstexter på lulesamiska. Efter insatsen har två av gruppens fem deltagare etablerat sig som översättare för läromedel och för UR:s produktion.

Sprida kunskap

Föredrag för Sáminuorra

Under ungdomsförbundet Sáminuorras förbundsmöte i Saadteskenjuana/Saxnäs, höll Språkcentrum en information om den egna verksamheten och språkkampanjen. Språkcentrum anordnade också en workshop där temat var drömmar och hur drömmar kan förverkligas.

Riksdagsseminarium

Samiskt språkcentrum arrangerade tillsammans med Sametingets språknämnd ett lunchseminarium i riksdagshuset i Stockholm. Syftet var att belysa samiska barns lärande och språkrevitalisering genom förskola och skola. Arrangemanget lockade ett tiotal riksdagsledamöter.

Samisk språkrelaterad forskning

Under Vaartoe-symposiet medverkade vi med en föreläsning kring att bygga lärandemiljöer för samiska språk: Språkcentrum, skola och forskning. Detta var ett samarbete mellan Sameskolstyrelsen, Umeå universitet och Språkcentrum. 24 personer deltog, varav 18 kvinnor och sex män.

Jämställdhet

Korttidsstudiebidrag i samiska studier fördelat kvinnor och män visar att det är fler kvinnor än män som ansöker om bidrag. Det speglar det svenska samhällets mönster vad gäller språkstudier och högre studier vid universitet i norra Sverige. Aktiviteter inom Samiskt språkcentrum visar på att språkfrågor domineras av kvinnor. I språkkampanjen deltog ett flertal pojkar/unga män både som språkambassadörer och som deltagare vid aktiviteter som klättring och innebandy. Språkkonferenser samlar företrädesvis kvinnor.

Måluppfyllelse

Bedömningen av måluppfyllelse görs utifrån följande indikatorer:

- **Språkavdelningens insatser under året i förhållande till språkmålen**
- **Språkcentrums insatser under året i förhållande till språkmålen**

Språkavdelningens insatser

Språkavdelningens insatser bidrar till utveckling av de samiska språkens användning av samiska i samhället, framför allt i det traditionellt samiska området. Vi skapar förutsättningar för att de språkpolitiska målen ska nås. Det samnordiska arbetet Giellagáldu stärker de samiska språkens ställning i samhället på samnordisk basis. Det är av stor vikt att samtliga nordiska länder har möjlighet att vara delaktiga i språkarbetet när det gäller arbetet med ny terminologi och normering. Dock är det en svårighet att upparbeta språkanvändarnas medverkan och skapa kontinuitet i arbetet när terminologiarbete bedrivs i tillfälliga projekt. Under projekttiden arbetar Sametingen för att hitta lösningar för att det språkvårdande arbete som bedrivs inom Giellagáldu ska permanentas. Ministrarna och sametingspresidenterna har antagit ett uttalande om att de vill främja samarbetet över landsgränserna och fastställande av samisk terminologi och har gett Nordiskt ämbetsmannaorgan för samiska frågor (NÄS) uppdrag att utarbeta ett förslag hur utmaningarna ska lösas efter projektets avslut 2018.

Sametinget ser att det finns behov av insatser från Sametingets sida gällande samiska ortnamn. Sametinget bör tilldelas uppdrag och resurser gällande samiska ortnamn för att kunna medverka till en positiv attityd till samiska ortnamn och för att korrekta samiska ortnamn ska användas och synliggöras..

Språkarbete kräver att det finns personal med språkkompetens. Under 2016 har Sametinget haft svårigheter med att rekrytera språkarbetare. Det har fått till följd att vissa arbeten avstannat och andra arbeten tappat fart. Det är ytterst viktigt att Sametinget kan rekrytera språklig kompetens för att kunna leda det samiska språkarbetet. Bristen på språkarbetare är inget Sametinget kan lösa utan hjälp av insatser från många aktörer. Det handlar om åtgärder rörande utbildning i samiska på alla nivåer i skol- och utbildningssystemet; Universitet måste attrahera studenter till högre studier i samiska språket, ungdomar ska motiveras att studera samiska på gymnasiet, barns förutsättningar att läsa samiska i skolan måste förbättras. Alla studier i samiska måste

vara av sådan art och omfattning att det leder till en positiv språklig utveckling för individerna. Aktiva åtgärder krävs för att förstärka tillgången på samiskspråkig kompetens.

Vi bedömer att bidraget till korttidsstudier i samiska hade varit ett bra instrument i det arbete som syftar till uppfyllandet av såväl övergripande mål som Sametingets egna politiskt fastställda mål för språkarbetet. Det saknas en ansvarig utbildningsinstitution som har det övergripande ansvaret för att arrangera alfabetiseringskurser. Nu ligger ansvaret på de studerande själva att ordna kortkurser. I många fall måste studenten hitta kursanordnare, lärare och även medstudenter för få igång en kurs. Sametinget föreslår att Sámij åhpadusguovdásj i Jokkmokk får huvudansvaret att ansvara för korttidsstudier i samiska för den samiska befolkningen.

Sametingets fortsatta satsning på information om korttidsstudiestödet har påverkat antalet inkomna ansökningar. Sametinget bedömer att det finns fortsatt behov att informera om den möjlighet som korttidsstudiestödet ger för de som önskar lära sig läsa och skriva på samiska. Korttidsstudiestödet fyller en funktion, men det finns även behov och efterfrågan av andra riktade insatser, såsom stipendieordning för studier i samiska. Andra typer av bidrag skulle främja språkanvändningen och ge fler samer möjlighet att återta och/eller utveckla sitt samiska språk utifrån individuella behov.

Det finns flera förklaringar till att vi inte når våra språkmål. Det saknas en fast struktur och en fast finansiering för gemensamma språkfrämjande och språkvårdande samnordiska insatser. Trots uppdraget att leda det samiska språkarbetet saknar Sametinget uppdrag och resurser inom viktiga områden som till exempel granskning av ortnamn. Vi saknar också möjligheter att uppmuntra enskilda till studier i samiska genom till exempel stipendieordningar. I det språkpolitiska handlingsprogrammet framgår vilka insatser som behövs för att de samepolitiska målen ska kunna uppnås.

Språkcentrums insatser

Den främsta aktiviteten under året har varit språkkampanjen *#Sámás muinna2 #Sámástamujna2 #Sámásthmujna2 #Saemesthmunnjien2*. Kampanjen har genomförts inom befintlig ekonomisk ram och varit omfattande. Detta har möjliggjorts då språkcentrum haft en vakant tjänst under året.

Språkkampanjens utformning med projektledare och språkambassadörer har bidragit till fler kontaktytor under kampanjtiden för ungdomar och unga vuxna. Kampanjens närvaro på sociala medier, film, föreläsningar och sámás-turnén med aktiviteter som riktat sig till ungdomar har upplevts positivt.

Målgruppen ungdomar och unga vuxna har tillsammans med våra språkambassadörer använt kampanjens

hashtag (#). Genom ett ökat antal följare på sociala medier har de samiska språkens synliggörande ökat för varje dag. Deltagandet i Sámásturnén visar på behovet av mötesplatser och nya arenor för ungdomar där man kan prata och höra samiska. Vi bedömer att språkkampanjen med sin utformning varit en fungerande aktivitet för målgruppen ungdomar.

Genom att samverka med olika samarbetspartners bidrar vi till att fler språkprocesser kan genomföras där språkbrukarna engageras. Mentor/lärling-metoden bedöms vara en fungerande metod vid språköverföring. Utvärderingen från det senaste mentorprogrammet visar att metoden fortfarande behöver förbättras. Det kan tänkas att en nybörjarkurs med fokus på muntlig kommunikation ska användas som en introduktion innan språköverföring mentor/lärling införs.

Vi bedömer att språkkonferenser fyller en viktig funktion som berikande mötesplats. Konferensen #Digigiella16 belyste digital teknik som en lättillgänglig metod för att underlätta revitalisering. Det finns fortsatt behov av information till såväl språkanvändare som språkarbetare.

Språkcentrums insatser medverkar till att stärka de samiska språkens användning och ställning i det samiska samhället. Språkprocesser är långsamma och för att erhålla välmående samiska språk behövs fler aktörer som stärker och utvecklar de samiska språken. Det finns fortsatt behov att initiera och skapa aktiviteter för att uppfylla de språkpolitiska målen. Insatserna är inte tillräckliga.

Samlad bedömning

En aggregerad bedömning för verksamhetsområdet Språk ger det samlade betyget att målet delvis är uppfyllt.

Minoritetspolitiska uppdraget

Nationella minoriteter

Statsbidrag

Sametinget fördelar tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms län statsbidrag (2009:1299) till kommuner, landsting och regioner i förvaltningsområdena. 2016 fördelade Sametinget 16,5 tkr till 19 kommuner, tre landsting och en region. 16 kommuner och en region ingår i förvaltningsområdet för samiska. Två kommuner och ett landsting ingår i förvaltningsområdet för samiska, meänkieli och finska. En kommun och två landsting ingår i förvaltningsområdet för samiska och finska.

Uppföljning

Sametinget och Länsstyrelsen följer upp hur kommuner och landsting samt andra myndigheter lever upp till sina åtaganden i enlighet med lagen (2009:724) om nationella minoriteter och deras språk. Sametinget har särskilt ansvar för det som rör samer och det samiska språket.

Uppföljningsrapporten för 2015[7] fokuserade på barns rätt till sitt nationella minoritetsspråk inom förskola, förskoleklass och skola. Rapporten för 2016 är inriktad på service och omvårdnad inom ramen för äldreomsorg på nationella minoritetsspråk. En referensgrupp har bildats med personal och brukare på boenden och i hemtjänst. Djupintervjuer med ansvariga i 16 kommuner har genomförts och en enkät har skickats till samtliga kommuner i Sverige. Resultatet presenteras i den uppföljningsrapport som överlämnas till regeringen den 4 april 2017.

Kunskapshöjande insatser

Från den 1 februari 2015 ingår sammanlagt 75 kommuner och 14 landsting/regioner i något eller flera av förvaltningsområdena för samiska, finska eller meänkieli. Samordnare och andra ansvariga för arbetet med nationella minoriteter har under året erbjudits utbildning om minoritetspolitik och lagstiftning.

Sametinget och Länsstyrelsen har genomfört ett flertal konferenser, nätverksträffar och seminarier för att informera om minoritetsspråkstalarnas rättigheter, regeringsrapporter och förväntningar på kommuner och

[7] Rapporten överlämnades till regeringen den 15 mars 2016.

länsstyrelser. Konferenserna med barns rätt till sitt nationella minoritetsspråk som tema samlade sammanlagt drygt 270 personer.

Sametinget och Länsstyrelsen har genomfört ett gemensamt samrådsmöte med fyra minoriteter. Sametinget har hållit samrådsmöte med företrädare för sameby-ar, sameföreningar, organisationer och partier i plenum angående minoritetspolitiska frågor, cirka 50 personer.

Utvärdering av statsbidrag

Regeringen gav den 26 juni 2015 ett uppdrag till Länsstyrelsen i Stockholms län i samarbete med Sametinget att utvärdera och analysera användningen av statsbidrag för förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska. En redovisning lämnades till regeringskansliet (Kulturdepartementet) den 1 februari 2016.

Hemsidan minoritet.se

Redaktionellt arbete

Under 2016 publicerades totalt 150 artiklar och notiser på hemsidan. Både män och kvinnor synliggörs på webbplatsen. Fram till 31 december 2016 har det förekommit 59 kvinnor och 31 män i de artiklar och notiser som publicerats. 60 artiklar var neutrala eller handlade om barn. De fem krönikor som publicerades skrevs av tre kvinnor och två män. Material levereras av ett 20-tal frilansare som kommer från hela landet. Åtta av dem har nationell minoritetsbakgrund.

Statistik

Hemsidan har haft 217 049 besök/sessioner under 2016 jämfört med 148 490 sessioner året innan. Ju fler artiklar som publiceras på webbplatsen desto fler besök får minoritet.se. Antalet besök har i snitt ökat med 5 700 per månad under 2016. Cirka 30 procent av besökarna går in via mobil eller surfplatta. I snitt stannar en besökare 2,30 minuter på hemsidan. Den mest besökta sidan är Frågor och svar och Finska språket i Sverige. Flest besökare kommer från Stockholms län. I april/maj noterades ett nytt månadsrekord med drygt 42 000 besök/sessioner.

Utvecklingsarbete

I slutet av året har hemsidan Romsk Inkludering blivit en del av minoritet.se. Regleringsbrevet ändrades den 29 september 2016 och 108 000 kronor tilldelades Sametinget för att utveckla funktionaliteten, integrera information om romsk inkludering samt underlätta administrationen av kalender och konferenser. Redaktören har tillsammans med webbleverantören arbetat fram en fungerande teknisk lösning som lanserades i december.

Tillgänglighet

Under 2016 har minoritet.se publicerat lättlästa bastexter för att öka tillgängligheten. Statistik visar att de sidorna haft totalt 2 600 sidvisningar per den 6 december under året. Den om finska språket är mest läst.

Verktyget Talande webb används på minoritet.se liksom på Sametingets två andra webbplatser för att underlätta för synskadade.

KULTUR

Sametinget är förvaltningsmyndighet för samisk kultur enligt förordning (2009:1395, 1 §) med instruktion för Sametinget. Sametinget ska enligt sametingslagen (1992:1433) besluta om fördelningen av statens bidrag och av medel ur Samefonden till samisk kultur och samiska organisationer samt av andra medel som ställs till samernas gemensamma förfogande. Kulturavdelningen handlägger ärenden till kulturnämnden, bevakar samiska kulturfrågor och samverkar med övriga aktörer och myndigheter inom kulturområdet.

VÅRT MÅL

Vi har en levande samisk kutur med ett starkt och mångfaldigt konst- och kulturliv.

Vi har en samiskspråkig teater med hög konstnärlig kvalitet som är ledande inom samisk scenkonst och är nationalscen för samisk teater i Sverige.

Sametingets kulturpolitiska handlingsprogram, antaget av plenum 2016-05-31—06-02, anger delmål som ska utgöra ramar och inriktning på vad som ska prioriteras i Sametingets bidragsgivning. De kulturpolitiska delmålen är:

1. **En mångfald av samiska identiteter och kulturer**
2. **En mångfald av samisk kulturuttryck och kulturutövande**
3. **Kvalitativt samiskt kulturutövande och kulturuttryck**
4. **Goda förutsättningar för samverkan och dialog i det samiska samhället**
5. **Ökad jämställdhet, jämlikhet och demokratisk utveckling i det samiska samhället**
6. **Verksamhet för barn och ungdomar**
7. **Verksamheter med stor spridning i det samiska samhället**
8. **Samisk språkutveckling**
9. **Árbediehtu- traditionell kunskap främjas och bevaras**
10. **Livskraftiga samiska institutioner**
11. **Naturnära levnadssätt och kulturbärare**

Återrapportering enligt regleringsbrev

Sametinget ska bidra till utveckligen av ett starkt och mångfaldigt konst- och kulturliv. Sametinget ska redovisa hur anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete, ap. 5 Bidrag till samisk kultur under utgiftsområde 17, har använts. En jämförelse ska kunna göras mellan åren. Redovisningen ska innehålla uppgifter om antalet ansökningar och andelen beviljade ansökningar samt totalt sökt belopp i förhållande till beviljat belopp. Redovisningen ska vara uppdelad på olika kulturyttringar, bidragsmottagare och kön.

Av redovisningen ska även framgå

- **Hur mycket under anslagsposten som använts för verksamhet med en samisk bibliotekskonsulent och resultatet av bibliotekskonsulentens verksamhet.**
- **Hur mycket under anslagsposten som använts för att utveckla en samiskspråkig teater med hög konstnärlig kvalitet som är ledande inom scenkonst. Redovisningen av Giron Sámi Teáhters verksamhet ska även innehålla antal samiskspråkiga produktioner, produktioner som turnerat och antal besökare**

Redovisningen av statens bidrag till samisk kultur ska som helhet innehålla åtskild från eventuella redovisningar av andra medel.

Verksamheten under året

Styrelsen har beslutat att tydliggöra samernas status som urfolk, vilket även påverkar samverkan med andra aktörer. Vi har begärt egna samråd med Statens kulturråd, Norrbottens läns landsting och Region Västerbotten i kultursamverkansmodellen, istället för att ingå i gruppen nationella minoriteter.

Sametinget har arbetat med frågan om repatriering av samiska mänskliga kvarlevor samt tillsättandet av ett etiskt råd för repatriering. Vi har deltagit på hearing hos Statens historiska museer (SHM) och inlämnat synpunkter till SHM:s uppdrag om inventering av hantering av mänskliga kvarlevor i offentliga museer.

Arbetet med UNESCO-konventionen om immateriella kulturarv har avstannat under 2016 utifrån bristande resurser. Den tidigare arbetsgruppen med företrädare för samiska institutioner och organisationer som ingått som samiska representanter i de fyra nationella arbetsgrupperna (noder) har upplösts.

Bidrag till samisk kultur[8]

Sametinget har för 2016 tilldelats 15 377 tkr i anslaget till samisk kultur. Sametingets kulturnämnd fördelar dels bidrag till samiska kulturprojekt, dels verksamhetsbidrag till samiska organisationer. Kulturnämnden har under året beviljat 31 ansökningar till en summa av 2 293 tkr.

Ansökningar i antal och tkr

	2014	2015	**2016**
Antal ansökningar	145	151	**151**
Antal beviljande ansökningar	69	77	**31**
Ansökt summa	32 551,1	32 610,6	**36 394,4**
Beviljad summa	8 568,5	21 334,4	**2 293,4**

Tabell 4.1 Ansökningar i antal och tkr, 2014-2016

Statistik över tre senaste åren avseende antal ansökningar, ansökt summa och beviljad summa framgår i tabell 4.1. Antal ansökningar avseende verksamhetsbidrag bidrar till ökningen av beviljade bidrag. Tabellens visade minskning av beviljade bidrag för år 2016 beror på att inga verksamhetsbidrag beviljats under 2016. Besluten fattas istället efter årsskiftet. Redovisningen av beviljade bidrag för år 2016 omfattar således endast beviljade bidrag till projekt.

[8] Sametinget har innan 2016 redovisat anslag 1:2 tillsammans med bidrag ur Samefonden.

Ansökningar om projektbidrag per kulturyttring och kön i antal och tkr

		2014	2015	**2016**
Duodji/slöjd				
Antal ansökningar	Totalt	2	7	**6**
	Kvinnor	9	23	**22**
	Män	2	12	**5**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	0	2	**2**
	Kvinnor	0	14	**7**
	Män	0	7	**1**
Ansökt summa	Totalt	35	249,6	**535,1**
	Kvinnor	9	23	**22**
	Män	2	12	**5**
Beviljad summa	Totalt	0	51	**225**
	Kvinnor	0	14	**7**
	Män	0	7	**1**
Bild/formkonst				
Antal ansökningar	Totalt	7	9	**6**
	Kvinnor	48	27	**26**
	Män	34	17	**19**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	3	1	**3**
	Kvinnor	9	9	**12**
	Män	8	8	**4**
Ansökt summa	Totalt	358,8	720	**656,4**
	Kvinnor	48	27	**26**
	Män	34	17	**19**
Beviljad summa	Totalt	102,3	35	**196**
	Kvinnor	9	9	**12**
	Män	8	8	**4**
Musik/jojk				
Antal ansökningar	Totalt	12	16	**11**
	Kvinnor	89	84	**83**
	Män	96	74	**69**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	7	10	**3**
	Kvinnor	20	47	**28**
	Män	28	43	**15**
Ansökt summa	Totalt	1 019,6	1 726,9	**1 173**
	Kvinnor	89	84	**83**
	Män	96	74	**69**
Beviljad summa	Totalt	518,6	910,5	**336**
	Kvinnor	20	47	**28**
	Män	28	43	**15**

Litteratur		2014	2015	**2016**
Antal ansökningar	Totalt	15	13	**15**
	Kvinnor	46	35	**40**
	Män	38	26	**31**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	2	5	**3**
	Kvinnor	5	10	**8**
	Män	5	6	**6**
Ansökt summa	Totalt	942,1	476,4	**1 123,9**
	Kvinnor	46	35	**40**
	Män	38	26	**31**
Beviljad summa	Totalt	134	130,6	**210**
	Kvinnor	5	10	**8**
	Män	5	6	**6**

Språk		2014	2015	**2016**
Antal ansökningar	Totalt	6	2	**4**
	Kvinnor	22	7	**7**
	Män	12	6	**5**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	0	0	**2**
	Kvinnor	0	0	**3**
	Män	0	0	**2**
Ansökt summa	Totalt	973	458	**406,7**
	Kvinnor	22	7	**7**
	Män	12	6	**5**
Beviljad summa	Totalt	0	0	**102,5**
	Kvinnor	0	0	**3**
	Män	0	0	**2**

Media/film		2014	2015	**2016**
Antal ansökningar	Totalt	14	14	**12**
	Kvinnor	95	27	**28**
	Män	89	34	**33**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	3	4	**4**
	Kvinnor	53	8	**13**
	Män	58	7	**7**
Ansökt summa	Totalt	2 174,3	1 479,2	**1 384,6**
	Kvinnor	95	27	**28**
	Män	89	34	**33**
Beviljad summa	Totalt	284	294,4	**565,5**
	Kvinnor	53	8	**13**
	Män	58	7	**7**

Dans		2014	2015	**2016**
Antal ansökningar	Totalt	0	1	**0**
	Kvinnor	0	2	**0**
	Män	0	0	**0**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	0	0	**1**
	Kvinnor	0	0	**2**
	Män	0	0	**0**
Ansökt summa	Totalt	0	100	**0**
	Kvinnor	0	2	**0**
	Män	0	0	**0**
Beviljad summa	Totalt	0	0	**100**
	Kvinnor	0	0	**2**
	Män	0	0	**0**

Forskning		2014	2015	**2016**
Antal ansökningar	Totalt	3	6	**2**
	Kvinnor	3	13	**2**
	Män	2	11	**1**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	0	1	**1**
	Kvinnor	0	5	**1**
	Män	0	4	**1**
Ansökt summa	Totalt	92,2	250	**65**
	Kvinnor	3	13	**2**
	Män	2	11	**1**
Beviljad summa	Totalt	0	15	**55**
	Kvinnor	0	5	**1**
	Män	0	4	**1**

Teater		2014	2015	**2016**
Antal ansökningar	Totalt	0	2	**4**
	Kvinnor	0	6	**28**
	Män	0	5	**22**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	0	0	**3**
	Kvinnor	0	0	**20**
	Män	0	0	**20**
Ansökt summa	Totalt	0	85	**148**
	Kvinnor	0	6	**28**
	Män	0	5	**22**
Beviljad summa	Totalt	0	0	**96,4**
	Kvinnor	0	0	**20**
	Män	0	0	**20**

		2014	2015	**2016**
Övrigt				
Antal ansökningar	Totalt	28	23	**32**
	Kvinnor	102	129	**105**
	Män	86	126	**82**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	9	8	**7**
	Kvinnor	50	52	**23**
	Män	32	58	**14**
Ansökt summa	Totalt	3 185	2 477,5	**3 763,3**
	Kvinnor	102	129	**105**
	Män	86	126	**82**
Beviljad summa	Totalt	610,6	506	**278**
	Kvinnor	50	52	**23**
	Män	32	58	**14**
Totalt				
Antal ansökningar	Totalt	87	91	**92**
	Kvinnor	414	353	**341**
	Män	359	311	**267**
Antal beviljade ansökningar	Totalt	24	31	**29**
	Kvinnor	137	145	**117**
	Män	131	133	**70**
Ansökt summa	Totalt	8 780	8 022,6	**9 256**
	Kvinnor	414	353	**341**
	Män	359	311	**267**
Beviljad summa	Totalt	1649,5	1 942,5	**2 164,4**
	Kvinnor	137	145	**117**
	Män	131	133	**70**

Tabell 4.2 Ansökningar om projektbidrag per kulturyttring och kön i antal och tkr, 2014-2016

Flest antal projektansökningar med de högsta ansökta summorna under treårsperioden rör litteratur, media/film, musik/jojk och övriga projekt. Övriga projekt är till exempel festivaler, seminarier och dokumentation av traditionell kunskap. Flest beviljade bidrag i antal och kronor rör övriga projekt, språk, media/film och musik/jojk. Lägst antal ansökningar, med minsta ansökta summorna och minst beviljade bidrag, rör dans och forskning. Det beror dels på få eller inga ansökningar inom dessa områden, dels på kulturnämndens prioriteringar.

Antal ansökningar, antal beviljade ansökningar samt ansökta och beviljade summor har ökat något under treårsperioden.

Ansökningar om verksamhetsbidrag per bidragsmottagare i antal och tkr

	2014	2015	**2016**
Samernas bibliotek			
Antal ansökningar	1	1	**1**
Antal beviljade ansökningar	0	2	**0**
Ansökt summa	800	900	**1 000**
Beviljad summa	0	1 600	**0**
Giron sámi teáhter			
Antal ansökningar	1	1	**1**
Antal beviljade ansökningar	0	2	**0**
Ansökt summa	7 000	6 500	**6 500**
Beviljad summa	0	11 200	**0**
Sameslöjdstiftelsen Sámi Duodji			
Antal ansökningar	1	1	**1**
Antal beviljade ansökningar	1	1	**0**
Ansökt summa	2 000	2 000	**4 000**
Beviljad summa	2 000	2 000	**0**
Tidskrifter			
Antal ansökningar	2	2	**2**
Antal beviljade ansökningar	2	2	**0**
Ansökt summa	3 160	2 750	**2 550**
Beviljad summa	2 400	2 400	**0**
Samiska kulturcentra och samegårdar			
Antal ansökningar	7	7	**7**
Antal beviljade ansökningar	0	0	**0**
Ansökt summa	915	1 283	**914**
Beviljad summa	0	0	**0**
Organisationer			
Antal ansökningar	18	20	**19**
Antal beviljade ansökningar	14	13	**2**
Ansökt summa	8 943,3	10 162,0	**11 244,3**
Beviljad summa	2 018,6	1 722,5	**129**
Föreningar			
Antal ansökningar	28	28	**28**
Antal beviljade ansökningar	28	26	**0**
Ansökt summa	952,6	992,8	**926,6**
Beviljad summa	499,3	469,2	**0**

	2014	2015	**2016**
Totalt			
Antal ansökningar	58	60	**59**
Antal beviljade ansökningar	45	46	**2**
Ansökt summa	23 770.,9	24 587,8	**24 134,9**
Beviljad summa	6 917,9	19 391,7	**129**

Tabell 4.3 Ansökningar om verksamhetsbidrag per bidragsmottagare i antal och tkr, 2014-2016

Antal ansökningar under de senaste tre åren har legat på ungefär samma nivå. Vissa av sökanden har sökt högre belopp än tidigare år därför att de ser ökade behov och vill utveckla den egna verksamheten.

Antal beviljade ansökningar har också legat på ungefär samma nivå under treårsperioden. Sametinget (Samernas bibliotek) och Giron sámi teáhter beviljades bidrag två gånger under 2015, avseende verksamhetsåren 2015 och 2016, vilket förklarar den höga beviljade summan detta år.

Övriga har varit ungefär samma antal sökanden samt samma antal som beviljats bidrag, med ungefär samma summa. Sametinget har tidigare år redovisat bidrag ur Samefonden och anslag 1:2, och det återspeglar statistiken.

Totalt sett ligger antalet ansökningar på ungefär samma nivå under treårsperioden men ansökt summa har ökat. Då Sametinget ändrat förfarandet med fördelning av verksamhetsbidrag till det år som regleringsbrevet avser innebär det 2016 att redovisning av ansökningar ligger på 2016 men redovisning av beviljat belopp kommer 2017.

Volym och kostnad för prestationer

Kulturavdelningen har under året handlagt 151 ansökningar. Kostnaden för handläggningen av 151 bidragsansökningar beräknas till 1 031 tkr.

Fem remisser har besvarats till en beräknad kostnad av 19 tkr. Remisser kan vara av olika komplexitet och vara olika resurskrävande, varför det finns en variation i kostnaden över åren trots ett relativt konstant utfall avseende ärenden.

	2014	2015	**2016**
Antal ärenden	144	147	**151**
Total kostnad, ärenden	844,8	1 043,7	**1 030,7**
Antal remisser	1	5	**5**
Total kostnad, remisser	8,7	24,3	**19,2**

Tabell 4.4 Volym och kostnad (tkr) för prestationer, 2014-2016.

Jämställdhet

Sökande ska i ansökan om projekt- eller verksamhetsbidrag uppge antal män och kvinnor samt beskriva om och hur de arbetar med jämställdhetsfrågor. Antal personer som är involverade i projekten har minskat under treårsperioden. Fler kvinnor än män har ansökt om och beviljats projektbidrag. Lika många män och kvinnor tenderar att ansöka om bidrag till musik, jojk och litteratur. Fler män än kvinnor ansöker om bidrag till media och film. Inom dessa områden är de sökta beloppen störst. Lika många kvinnor och män förekommer i beviljade projekt som rör musik och jojk, teater och övriga projekt som inte passar in i våra kategorier.

Giron sámi Teáhter

Verksamhet

Giron sámi teáhter är det samiska folkets teater. Teatern ska vara den ledande institutionen inom den samiska scenkonsten vad gäller utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet. Den ska även vårda och främja det samiska språkets alla varieteter och det samiska kulturarvet (ur teaterns stadgar, 1§). Teatern bedrivs idag som en ideell förening med för närvarande tolv medlemmar, bland annat finansiärerna Kiruna kommun, Storumans kommuner, Norrbottens läns landsting och Region Västerbotten, men även ett antal samiska organisationer och föreningar. Teatern har ett välfungerande arrangörsnät-

Pressbild: Ilkka Volanen

verk och samarbetar även med andra teatrar, bland annat Dramaten, Beaivvás Sámi Teáhter (Norge) och Tornedalsteatern. En språkstrategi för hur teatern ska kunna utvecklas till en helt samiskspråkig teater, har utarbetats.

Giron sámi teáhter har under 2016 haft fyra produktioner. Det sammanlagda publikantalet var 2 341 personer. De största produktionerna var Dola dolat heakkas, som stod för 46 % av det totala antalet besökare och Reaktor som stod för 35 %. Av produktionerna har två varit helt samiskspråkiga. Två har varit på både samiska, svenska och norska respektive samiska och svenska. Tre av fyra produktioner har turnerat.

Produktion	Antal besökare	Antal föreställningar
Reaktion (vuxen, samiska)	**827**	**18 (turné)**
Doala dolat heakkas (familj, samiska/svenska/norska)	**1 083**	**23 (turné)**
Bullá – min bästa ren (barn, samiska)	**345**	**16 (turné)**
Dagbrott (vuxen, samiska/svensk)	**86**	**2 (ej turné)**
Totalt	**2 341**	**59**

Tabell 4.5 Föreställningsstatistik 2016

Utvecklingsarbete

Sametingets styrelse har efter begäran från teatern tillsatt en arbetsgrupp med syftet att se över teaterns framtida organisation och finansiering, med det långsiktiga målet att utveckla teatern till en samisk nationalscen i Sverige. I gruppen ingår kulturavdelningens tjänstemän, kulturnämndens ordförande, Sametingets styrelseordförande, Giron sámi teáhters styrelseordförande och teaterchef.

Verksamhetsbidrag

Teatern har tidigare beviljats bidrag i slutet på året för nästkommande år. Således beviljades teatern bidrag under 2013 för verksamhetsåret 2014. Under 2015 beviljades bidrag både för 2015 och 2016. Teatern har i genomsnitt beviljats 80 % av sökta verksamhetsbidrag under 2014-2015.

	Beviljat bidrag i tkr
2014	0
2015	11 200 (För 2015: 5 500 tkr, för 2016: 5 700 tkr,
2016	**0**

Tabell 4.6 Beviljade medel i tkr, 2014-2016

Samernas bibliotek

De totala kostnaderna för den samiska bibliotekskonsulentverksamheten uppgick år 2016 till 742 tkr. De totala kostnaderna har under de tre senaste åren varierat mellan 742 och 804 tkr.

	2014	2015	**2016**
Personal	663,1	723,8	**636,1**
Lokaler	29,6	16,0	**24,8**
Resor	11,4	6,4	**7,5**
Övrigt	100,0	50,3	**73,7**
Totalt	804,1	796,5	**742,1**

Tabell 4,7. Kostnader i tkr för biblioteksverksamheten 2014-2016

Samernas bibliotek administreras av Sametingets bibliotekskonsulent och är samlokaliserat med Ájttes bibliotek i Jokkmokk. Samernas bibliotek har öppet för allmänheten fyra timmar i veckan. Verksamheten på Samernas bibliotek handlar i stor utsträckning om att registrera material i bibliotekets lokala katalog Girjegilkor.

Totalt har 85 böcker köpts in, varav 62 på samiska. Biblioteket har fått 42 böcker i gåva. 1 427 utlån har gjorts under 2016. Beståndet den 31 december 2016 var 18 690 utlånbara objekt. Samernas biblioteks webbkatalog har haft 4 300 förstagångsbesökare under 2016, totalt antal besök har varit 182 117. Dessa besökare har tittat på tillsammans 484 766 sidor i katalogen.

Förvärv av böcker

	2014	2015	**2016**
Inköp	104	81	**85**
Gåvor	174	108	**42**
Totalt	278	189	**127**
Varav på samiska	192	93	**62**

Tabell 4.8. Förvärv av böcker 2014-2016

Antal utlån

	2014	2015	**2016**
Antal	977	1 032	**1 427**

Tabell 4.9. Utlån av böcker 2014-2016

Antal utlånbara objekt (bestånd)

	14-12-31	15-12-31	**16-12-31**
Antal böcker	15 881	17 696	**18 690**

Tabell 4.10. Utlånbara böcker 2014-2016

Besök webbkatalog

	2014	2015	**2016**
Antal unika besökare	5 277	4 279	**4 300**
Antal besök	168 016	130 561	**182 117**
Antal sidvisningar	432 143	297 147	**484 766**

Tabell 4.11. Besök i webbkatalog 2014-2016

Nationell biblioteksstrategi

Kungliga biblioteket har i juni 2015 fått ett regeringsuppdrag att lämna förslag till en nationell biblioteksstrategi. Sametinget representeras i referensgruppen för nationell biblioteksstrategi.

Måluppfyllelse

Bedömningen av måluppfyllelsen görs utifrån följande indikatorer:

- **Antal ansökningar, beviljade ansökningar och bidragsfördelningen i kronor i relation till målet: Vi har en levande samisk kultur med ett starkt och mångfaldigt konst- och kulturliv.**

- **Giron sámi teáhters verksamhet utifrån antalet produktioner och besökare, i relation till målet: Vi har en samiskspråkig teater med hög konstnärlig kvalitet som är ledande inom samisk scenkonst och är nationalscen för samisk teater i Sverige.**

- **Samernas bibliotek har ett brett, sökbart och tillgängligt utbud av litteratur om och av samer och andra urfolk.**

Bedömning

Fördelning av bidrag till samisk kultur och samiska organisationer

Kulturnämnden fördelar bidrag vid fyra tillfällen per år. Bedömningen görs utifrån statistik och jämförelse mellan sökta och beviljade bidrag under den senaste treårsperioden. Sametingets bedömning är att vi inte kan uppnå målet då ansökningar till antal och belopp överstiger det som kulturnämnden beviljar. Vi kan inte bidra med medel till så många projekt vi hade önskat, sett utifrån antalet sökta bidrag och det anslag vi har att fördela bidrag ur. De institutioner, organisationer och föreningar som beviljas verksamhetsbidrag har heller inte utrymme att utvecklas då beviljat bidrag inte kan öka nämnvärt från år till år.

Utifrån den valda indikatorn ”antal ansökningar, beviljade ansökningar och bidragsfördelningen i kronor” bedömer vi att målet en levande samisk kultur och ett starkt och mångfaldigt samiskt konst- och kulturliv endast delvis är uppfyllt.

Giron sámi teáhters verksamhet

Vår bedömning görs utifrån teaterns verksamhet och statistik av antal produktioner och besökare. Vår bedömning är att målet inte nås fullt ut eftersom teaterns produktioner bara delvis har spelats på samiska och på grund av resursbrist då bidraget till teatern inte kan höjas nämnvärt från år till år. Det saknas resurser till att utveckla teatern till en samisk nationalscen i Sverige.

Utifrån den valda indikatorn ”Giron sámi teáhters verksamhet utifrån antalet produktioner och besökare” bedömer vi att målet en samiskspråkig teater med hög konstnärlig kvalitet som är ledande inom samisk scenkonst och är nationalscen för samisk teater i Sverige delvis är uppfyllt.

Samernas bibliotek

Den nuvarande verksamheten handlar i stor utsträckning om att registrera material. Sametinget har svårigheter att med de resurser som finns till förfogande utveckla bibliotekets roll i det samiska samhället. Samernas bibliotek har en viktig funktion att synliggöra den samiska litteraturen och det samiska språket och skulle kunna vara ett viktigt redskap i att revitalisera det samiska språket. Det finns behov av att belysa verksamheten utifrån bibliotekslagens krav men också utifrån samiska samhällets behov av bibliotekets tjänster och skollagen.

Samlad bedömning

En aggregerad bedömning för verksamhetsområdet kultur är att målet delvis är uppfyllt.

SAMISKA NÄRINGAR OCH SAMHÄLLSPLANERING

Enligt sametingslagen ska Sametinget medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas. Enligt förordning (2009:1395) med instruktion för Sametinget, ska regeringen hållas informerad om utvecklingen inom rennäringen och övrigt samiskt näringsliv. Politiska styrdokument är livsmiljöprogrammet *Eallinbiras*, det näringspolitiska handlingsprogrammet och det rennäringspolitiska handlingsprogrammet.

VÅRT MÅL

Ett starkt och utvecklat samiskt näringsliv samt en samhällsplanering där samiska behov beaktas, särskilt rennäringens behov av mark och vatten.

Återrapportering enligt regleringsbrev

Samisk traditionell kunskap
Sametinget ska redovisa hur myndigheten arbetar med samisk traditionell kunskap samt dess betydelse för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald.

Rennäringen och andra samiska näringar
Sametinget ska redogöra för utvecklingen av rennäringen och andra samiska näringar. Redovisningen ska innehålla resultat för de tre föregående åren samt en bedömning om framtida utvecklingen för de samiska näringarna. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- **antalet under säsongen slaktade renar där prisstöd har lämnats,**
- **genomsnittligt avräkningspris,**
- **antalet renar per renskötselföretag,**
- **resultatet av rovdjursinventeringen inom renskötselområdet, samt**
- **utvecklingen av övriga näringar.**

Övriga uppdrag

Renbruksplaner
Sametinget ska fortsätta arbetet med att ajourhålla och kvalitetssäkra renbruksplaner. Sametinget ska i arbetet samverka med samebyarna och Skogsstyrelsen.

Synliggörande av samisk mat och matkultur
Sametinget ska i samråd med Jordbruksverket fortsätta arbetet med att skapa möjligheter till diversifiering och strukturomvandling samt nyetablering inom de samiska näringarna. [Anslaget 1:16] ska även användas för att fortsätta utvecklingen av samisk besöksnäring och synliggörande av samisk mat och matkultur. Sametingets arbete ska ta sin utgångspunkt i de förslag som finns i Sametingets strategiska näringslivsutredning från den 16 februari 2015.

Nationellt skogsprogram
Sametinget ska redovisa hur man bistått Regeringskansliet i arbetet med Nationellt skogsprogram, för att tillvarata skogens möjligheter att bidra till utvecklingen av en bioekonomi och för att tillvarata skogens hela värdekedja.

Samhällsplanering

Värdegrund och samverkan

Under året har Sametinget utarbetat en strategi eller värdegrund som kallas ”Vår berättelse” och är den gemensamma grunden i näringsavdelningens arbete[9]. Det övergripande målet kommer från livsmiljöprogrammet Eallinbiras: *Vi önskar att leva i ett livskraftigt Sápmi som är rotat i både en bärkraftig natur och i en levande samisk kultur. Människan och naturen har en långsiktig förmåga att förnya sig och hållbart vidareutvecklas även i tider av betydande förändringar. Både natur och kultur i Sápmi upplevs som berikande för omvärlden.*

Vår berättelse handlar om hur samerna traditionellt ser på omvärlden, vad som gör att samerna kan kalla sig vägvisare för den nya tiden och vägvisare för ett hållbarare samhälle där vi förvaltar den biologiska mångfalden på ett försiktigt, långsiktigt och hållbart sätt.

De tre delmålen är:
Ealli eallinbiras juohkeaktii - En bärkraftig livsmiljö
Árbevirolas máhtu - Traditionell kunskap
Dássálas ovdanahttin - En meningsfull balans mellan traditionell och modern kunskap.

Sametinget medverkar regelbundet med sin expertkunskap i olika forum. Under 2016 har vi deltagit i följande forum:

- **Regeringsuppdraget Kommunikationssatsning om ekosystemtjänster**
- **Regeringsuppdraget Riktlinjer och genomförandeplan om regionala handlingsplaner för grön infrastruktur**
- **Regeringsuppdraget Agenda 2030**
- **Regeringsuppdraget Torvutvinningens klimat- och miljöpåverkan**
- **Vetenskapliga rådet för biologisk mångfald**
- **Myndighetsnätverket för klimatanpassning**
- **Arbetsgruppen för Storslagen fjällmiljö**
- **Delar av miljöbalksprojektet**
- **Samverkansgruppen för framtagande av målbilder för god miljöhänsyn skogsbrukrennäring**
- **Riksintressen – Boverkets nätverk för riksintressemyndigheter.**

Remissvar

Sammanlagt 325 remisser och inbjudningar till samråd har inkommit under 2016. Antalet besvarade remisser har ökat med 39 % jämfört med föregående år. De flesta remisser behandlar undersökningstillstånd, vägar, vindkraftsetableringar och kommunernas planarbete. Den totala kostnaden för dessa prestationer uppgick till 1 536 tkr.

Árbediehtu – samisk traditionell kunskap

Sametinget har deltagit i arbetet för bildande av en nationalpark med arbetsnamnet ”Vålådalen-Sylarna-Helags” i Jämtlands län, där den lokala samiska traditionella kunskapen varit en väsentlig del. Vi har deltagit i den svenska delegationen under COP 13 i Cancún, Mexiko, där fokus lagts på artikel 8j och relaterade artiklar i konventionen om biologisk mångfald.

Som en del av Sveriges implementering av artikel 8 i konventionen om biologisk mångfald arbetar Sametinget för att kunna ta ett överordnande ansvar för *árbediehtu.*

Klimatanpassning

Myndigheterna har en viktig roll vad det gäller att initiera, stödja och följa upp klimatanpassningsarbetet inom sitt ansvarsområde. Sametinget kan och vill vara vägvisare för ett hållbart samhälle och en bärkraftig natur med hög biologisk mångfald. Sametinget har via medel från SMHI tagit fram en handlingsplan för klimatanpassning. Fokus ligger på att främja de samiska näringarna och den samiska kulturen i enlighet med Sametingets livsmiljöprogram Eallinbiras och ”Vår berättelse”.

Rennäringens markanvändning

Enligt miljöbalken (1998:808) är det länsstyrelsens ansvar att sammanställa, tillhandahålla och distribuera planeringsunderlag som behövs för samhällsplanering. Enligt sametingslagen (1992:1433) är det Sametingets ansvar att medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas, däribland rennäringens intressen vid nyttjande av mark och vatten.

Sametinget producerar och uppdaterar planeringsunderlag genom att upprätthålla den geografiska databasen *iRenmark* samt GIS-kartor som kan laddas ner från hemsidan[9]. Kartorna visar samebyarnas markanvändning under ett normalt renskötselår; strategiska platser, renens viktiga områden och årstidsland, samt riksintres-

9 https://www.sametinget.se/var-berattelse 2017-02-15

sen. Underlagen kan användas för enklare tillståndspliktiga ärenden. Den kunskap som åskådliggörs är samebyarnas berättade kunskap om hur markerna används och hur renarna beter sig i landskapet, med andra ord árbediehtu.

Renbruksplaner och iRenmark

Upprättandet av renbruksplaner (RBP) för samebyarna fortsätter i samverkan mellan Skogsstyrelsen, Sametinget och samebyarna. Ansvaret som verksamhetsägare har från och med den 1 januari 2016 överförts till Sametinget.

Teknikutveckling

Målet med det nya RBP-konceptet är en helhetslösning som består av en teknisk plattform, en organisation och tjänster för uppbyggnad och förvaltning av renbruksplanerna. Prestandaförbrukningen har placerats på serversidan så att så väl avancerade som enkla och billiga klienter kan användas. Den tekniska plattformen är grunden för att uppfylla det informationsansvar som förväntas följa av Inspire-direktivet[10]. RBP-organisationen har deltagit i sektorssamverkan angående behovet av öppna geodata samt påbörjat deltagande i referensgruppsarbete med ett nytt nationellt marktäckedata.

Utbildningsinsatser

Under 2016 har 150 renskötande samer från 32 samebyar deltagit i utbildningsinsatser som erbjudits på 15 olika orter från Idre i söder till Kiruna i norr. De yngre renskötarna deltog under året i större omfattning än tidigare. Drygt 30 % av deltagarna var kvinnor, vilket är mer än tidigare. Utbildningsinsatserna fortsätter under 2017 för resterande samebyar.

Fältkontroller och GPS

Renbruksplanerna har kompletterats med verktyg för fördjupade fältkontroller för skog- fjäll- och myrmarker, kontinuerlig uppdatering av betesland, analysverktyg för GPS på ren samt dokumentation av samiska kulturspår. GPS-halsband på renarna har gjort det möjligt att följa hjordarna i realtid och har visat sig vara ett utmärkt hjälpmedel för att samla, förmedla och förstärka den traditionella kunskapen om renens rörelser som finns inom samebyarna. Genom att sammanföra information från renbruksplanerna med annan information om renskötseln blir de sammanlagda effekterna av markanvändning tydligare. Det finns många exempel på hur renbruksplaner nu används som besluts- och planeringsunderlag vid exempelvis etablering av vindkraft, gruvdrift, turistanläggningar och som underlag för samråd med företrädare för skogsbruket.

Samiskt näringsliv

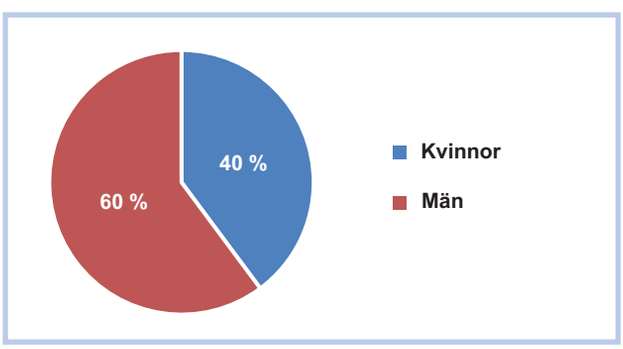
Rennäringen

Antalet renar i Sverige varierar i cykler mellan 220 000 och 260 000 i vinterhjord (1996-2016). Säsongen 2015/2016 bestod vinterrenhjorden av cirka 247 000 djur. Svängningar beror till största delen på variationer i naturbetet och förändringar i rovdjursförekomst. 60 % av renhjorden finns i Norrbottens län.

Statistik renägare

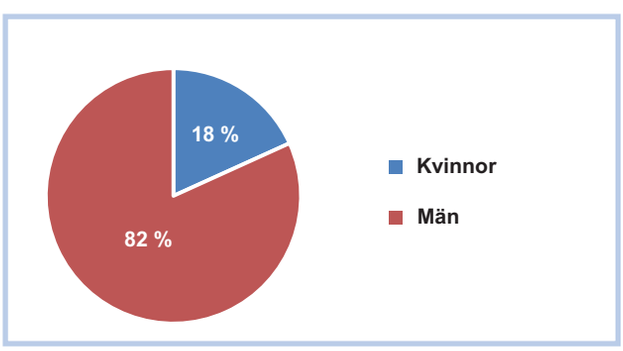
Enligt den senaste renräkningen finns det 4 644[11] renägare. 60 % av renägarna är män och 82 % av de gruppansvariga renskötarna[12] är män.

Antal renägare

Tabell 5.1 Antal renägare i svenska Sápmi uppdelat på kön

Antal gruppansvariga (renskötare)

Tabell 5.2 Antal gruppansvariga. i svenska Sápmi uppdelat på kön

[10] Inspire står för Infrastructure for Spatial Information in Europe och är ett EU-direktiv med bestämmelser för inrättandet av en infrastruktur för geodata inom EU. Syftet är att ge bättre tillgång till offentliga geodata för tillämpning på miljöfrågor, via tjänster på Internet.

[11] 4 628 personer och 16 samebyar.

[12] Statistiken visar 1 031 gruppansvariga. 16 av dessa är samebygar och inte individer.

Antalet renar per renägare i landet som helhet är 53. Antal renar per gruppansvarig renskötare[15] (renskötselföretag) är i 240 i riket totalt. Det är stora skillnader mellan länen. I Norrbottens län finns de flesta renägarna och de flesta renskötarna, medan antalet renar per gruppansvarig är lägre än i Västerbotten och Jämtland/Dalarna.

Län	Antal gruppansv. renskötare	Antal renägare	Antal ren per gruppansv.
Norrbotten	774	3 136	180
Koncessions omr. (BD)	31	795	328
Västerbotten	108	337	453
Jämtland	118	376	417
Totalt riket	**1 031**[13]	**4 644**	**240**

Tabell 5.3 Renskötare och renägare 2015/16

	2014	2015	**2016**
Antal renar	256 000	247 000	**247 000**
Antal gruppansv. renskötare	1 011	1 025[14]	**1 031**
Antal renar per gruppansv.	254	241	**240**

Tabell 5.4 Antal renar per gruppansvarig (= renskötselföretag) 2014-2016

Renmärkeshantering

Det är Sametingets ansvar att registrera och avregistrera renmärken. Alla renmärken finns samlade i ett renmärkesregister. Ett renmärke består av en unik kombination av snitt på renens höger- och vänsteröra. Alla renar i Sverige ägs av privatpersoner. Omärkta renar ägs av samebyn i området. Samebyar och sameföreningar kan begära en sammanställning av renmärken i olika filformat för tryck av renmärkesböcker.

339 ärenden har handlagts under 2016 till en kostnad av 1 041 tkr. Detta innebär en minskning av kostnaden med 3 % jämfört med föregående år. Antalet ärenden har ökat med 1 %.

Riksgränsstängsel

Staten är underhållsansvarig av riksgränsstängsel och vissa renskötselanläggningar. Underhållsansvaret har överlåtits på Sametinget. På grund av att det inte finns någon gällande renskötselkonvention råder oklarheter om bl. a. tullbestämmelser och landningstillstånd med helikopter vilket försvårar underhållsarbetet.

Katastrofskadeskydd

Samebyar kan ansöka om bidrag till kostnader för utfodring som uppstått på grund av synnerligen svåra betesförhållanden. Vintern 2015/2016 har 27 samebyar ansökt om bidrag, varav sex har avslagits på grund av att det inte vid undersökningstillfällena bedömdes vara synnerligen svåra betesförhållanden. 21 samebyar har sammanlagt fått 6 163 tkr i bidrag. Betesförhållandena ska bedömas medföra ett utfodringsbehov om minst 60 dagar. Bidrag lämnas med högst 50 % av verifierade kostnader. 27 ärenden har handlagts till en totalkostnad av 92 tkr.

Renslakt[15]

Under säsongen 2015/2016 kontrollslaktades 54 745 renar där prisstöd utbetalades, vilket är en minskning med 1 588 renar eller 3 % jämfört med säsongen 2014/2015. Medelvikten har minskat med 5 % till 24,6 kg jämfört med året innan, medan medelpriset per kilo har ökat med 4,4 % till 59,50 kr/kg.

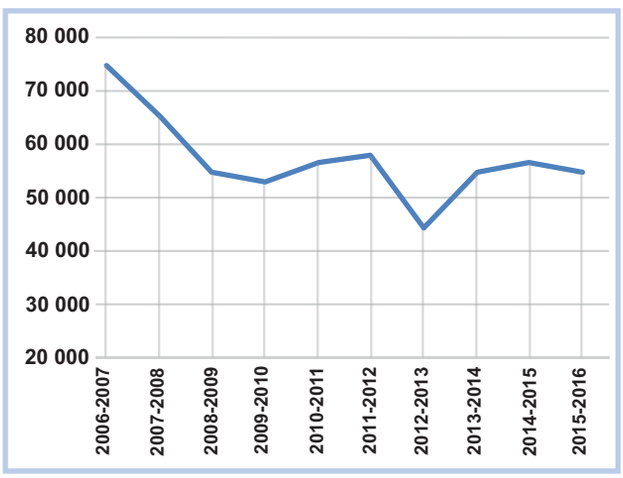

Diagram 5.5 Antal kontrollslaktade renar 2006/07 – 2015/16

Kvantiteten kontrollslaktat renkött (1 346 ton) har minskat med 112 ton jämfört med år 2014/15. I diagrammet redovisas utvecklingen av renslakten i Sverige de senaste tio åren. Slaktuttaget varierar från år till år men trenden är sjunkande om man ser till hela tioårsperioden.

13 En gruppansvarig renskötare sköter renar åt renägare som inte själva arbetar aktivt inom renskötsel (s.k. skötesrenar).

14 Inklusive 16 samebyar. Se not 11.

15 Renägare slaktar utöver kontrollslakt renar för eget behov, så kallad husbehovsslakt. I Norrbottens län där det finns många renägare kan denna slakt vara av betyande omfattning.

Pristillägg

Det statliga stödet till rennäringen består av ett pristillägg på renkött. Särskilt pristillägg lämnas för renar som godkänts vid köttbesiktning och som klassificerats enligt Jordbruksverkets föreskrifter om klassificering av slaktkroppar. Stödet är 9 kr per kilo för vuxna djur och 14,50 kr per kilo för renkalv enligt *Förordning (1986:255) om pristillägg på renkött*. Pristillägget beräknas på slaktkroppens vikt.

Slaktintäkterna för 2015/2016 var 80 177 tkr (-3,8 %) och prisstödet 16 340 tkr (-8, %). Slaktintäkterna för 2014/2015 var 83 311 tkr och prisstödet 17 768 tkr.

6 533 ärenden har handlagts under 2016 till en kostnad av 616 tkr. Antal ärenden har ökat med 5,4 % medan de totala kostnaderna har minskat med 2 % i jämförelse med föregående år.

Genomsnittliga avräkningspriser

Medelpriset exklusive moms var 59,50 kr/kg slaktsäsongen 2015/2016 vilket indikerar fortsatt stigande priser. Den lägsta nivån på medelpriset var 23,50 kr/kg säsongen 2004/05. Från säsongen 2005/06 steg priserna under fem års tid innan en mindre nedgång. Sedan 2013 har medelpriset fortsatt uppåt.

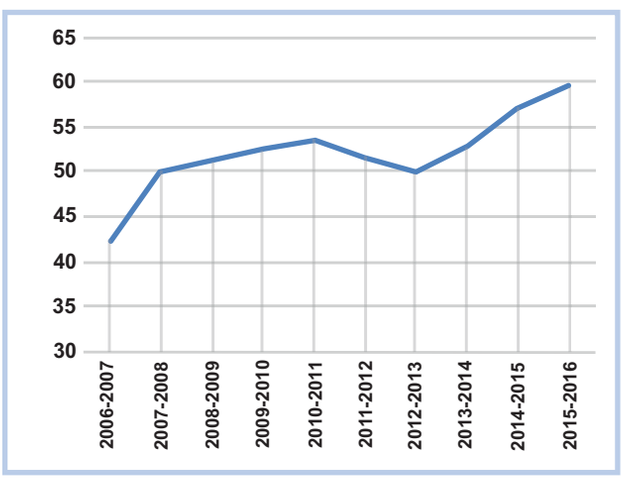

Diagram 5.6 Genomsnittligt avräkningspris för renkött i kr/kg, exklusive prisstöd och moms. Redovisningen sker för riket som helhet, 2006/07 – 2015/2016

Tjernobyl

Kontrollprogram för cesium i slaktad ren infördes som en följd av Tjernobylkatastrofen 1986. Mätning och provtagning av renslaktkroppar sker under överinseende av officiella veterinärer. Kontroll sker inom områden och under perioder där det, baserat på tidigare års mätningar, anses finnas risk att renar ligger över gränsvärdet. Staten kompenserar renägarna för förlusterna.

Totalt slaktades 54 745 renar under säsongen 2015/2016. Totalt togs 2107 köttprover vid slakt, varav 769 var stickprov från friklassade områden. Ett prov låg över gränsvärdet 1607 Bq/kg. Totalt mättes 2840 slaktkroppar genom externmätning vid 38 slakttillfällen. Bara tre låg över larmnivå.

Mätning av levande ren gjordes vid 34 tillfällen och då mättes sammanlagt 909 renar. Av dessa bedömdes 41 ligga över gränsvärdet (1500 Bq/kg) och högsta värdet i levande ren låg på 2678 Bq per kg.

Variationen mellan olika år beror främst på när man slaktar och var renarna har betat. Tidigarelagd slakt och utfodring av ren på vintern bidrar till att antalet kasserade slaktkroppar har minskat. Becquerel-kasseringen är av obetydlig storlek i jämförelse med år 1986 då 27 000 renar kasserades.

114 ärenden har handlagts under året till en kostnad av 451 tkr. Den totala kostnaden har ökat med 4 %. Antal ärenden har ökat med 2 %. Under 2016 har fler ärenden avseende mindre ansökningsbelopp behandlats.

Samiska näringar

Jakt och fiske, samisk turism och mat samt duodji (slöjd och konsthantverk) är en del av det traditionella samiska näringslivet. Moderna samiska näringar är till exempel IT-tjänster, medieproduktion och samisk konst och design.

Sameslöjdstiftelsen delfinansieras via Sametingets kulturnämnd och genomför branschträffar för slöjdföretagare varje år. Stiftelsen bedriver en relativt omfattande projektverksamhet inriktad på företagsamhet. Antalet företag i Sameslöjdstiftelsens nätverk för duodji är 222 stycken, varav 130 stycken ägs av kvinnor (59 %) och 92 av män (41 %). Tillförlitlig statistik över antal slöjdare saknas då sameslöjd inte har en specifik SNI-kod[16] hos SCB.

Under 2016 lät Sametinget genomföra en kartläggning

[16] SNI är en statistisk standard för svensk näringsgrensindelning som gäller för att hänföra företags verksamhet till en eller flera näringsgrenar.

	Samiska företag							Alla företag		
Företagskategori	Antal företag	Varav kvinnor	Varav män	Övrigt (org.)	Total omsättning	Genomsnittlig omsättning /förtag (tkr)	Årsarbeten	Totalt antal företag	Total omsättning (tkr)	Totalt antal årsarbeten
Funäsdalen/Mittådalen	91	25	49	17	69 868	768	130	1 299	1 884 108	1 773
Soppero/Idivuoma	260	49	187	24	79 463	306	148	309	99 699	176

Tabell 5.7 Antal företag och omsättning i två geografiskt avgränsade samiska områden i gleshygd år 2016

av det samiska näringslivet inom två geografiskt avgränsade pilotområden; Övre Soppero/Idivuoma och Funäsdalen/Mittådalen-området. Det samiska näringslivet jämfördes med näringslivet i stort inom varje geografiskt område.

I Funäsdalen/Mittådalen-området utgör de samiska näringarna 4% av den totala omsättningen, 7 % av antalet företag och 7% av antalet årsarbetstillfällen. I Soppero/Idivuoma-området utgör de samiska näringarna 80% av den totala omsättningen, 84% av antalet företag och 84% av antalet årsarbetstillfällen. I Sopperoområdet utgör omsättningen för renskötseln/ samebyarna 24% av den totala omsättningen för samisk näringsverksamhet. I Funäs-området utgör omsättningen för renskötseln/ samebyarna 35% av den totala omsättningen för samisk näringsverksamhet, men däri ingår slaktverksamhet som den ena samebyn driver.

Samisk matproduktion

Sametinget har under året arbetat i samverkan med Jordbruksverket, Riksantikvarieämbetet och Institutet för språk och folkminnen för Synliggörande av samisk mat och matkultur samt Traditionell småskalig matkultur i enlighet med två olika regeringsuppdrag.

Klimatsmarta och ekologiska produkter ligger i tiden. Intresset för samiskt matföretagande, traditionell kunskap, natursyn och turism väcker intresse i både det samiska och det svenska samhället. Råvaror som renkött, älgkött, fisk, örter och bär används i den traditionella maten men också för att utveckla samisk gourmetmat av hög kvalitet. Småskalig samisk matkultur och matproduktion revitaliserar traditionell kunskap och bidrar till att bevara och höja statusen på samisk kultur och samiska näringar. Även utvecklingen av samisk turism främjar samisk matproduktion.

Myndigheterna lämnade 2015 en gemensam rapport Förslag till handlingsplan för regeringsuppdraget om att utveckla traditionell småskalig matkultur[17] som beskriver gemensamma målbilder för att främja ett levande och dynamiskt kulturarv kopplat till mat och livsmedelsframställning. Sametinget har ingått i styrgruppen för uppdraget. Insatserna under 2016 har koncentrerats på att utifrån de tidigare projektinsatserna (inom ramen för landsbygdsprogrammet och strukturfondsprogrammen 2007-2013) hitta en plattform och plan för det fortsätta arbetet med samisk mat. Samarbete har här skett med främst de samiska organisationer som arbetar med samisk mat; Slow Food Sápmi, Svenska Samernas Riksförbund och Samernas Utbildningscentrum.

Sametinget har under våren 2016 arbetat med planering, samordning och samverkan med dels samiska matentreprenörer, dels externa myndigheter och organisationer i Jämtland, Västerbotten och Norrbotten. Bland annat har Sametinget bidragit till att formulera Länsstyrelsen i Norrbottens matprogram.

När efterfrågan på samisk mat ökar behövs fler samiska förädlare och matproducenter. För att kunna utveckla och utbilda marknaden och samer inom traditionell kunskap, samisk mat och matkultur är samarbete och satsningar riktade mot specifika målgrupper nödvändiga. Det finns särskilda medel för förädlingsstöd att söka i landsbygdsprogrammet 2014-2020 vilket förväntas öka antalet förädlingsföretag och skapa fler jobb.

[17] https://www.sametinget.se/99191

Nationellt skogsprogram

Nationellt skogsprogram är ett internationellt begrepp och ett arbetssätt som finns i ett stort antal länder och kan användas bland annat för jämförelser av olika länders arbete och visioner för skogen. Det nationella skogsprogrammet ska bidra till att stimulera strategiska satsningar och politikområden som till exempel klimat och miljömål, landsbygdsutveckling, nyindustrialisering, utveckling av export, besöksnäring med mera. Sametinget har haft en roll som ledamot i det nationella skogsprogrammets programråd, och därmed haft möjlighet att kunna bevaka utvecklingen av arbetet.

Arbetsgruppernas uppgifter har varit att utveckla förslag till strategiska rekommendationer och åtgärdsförslag. Samtliga arbetsgrupper har lämnat in en underlagsrapport till regeringen. Sametinget har lämnat synpunkter utifrån rennäringen i ett helhetsperspektiv.

Sametinget bedömer att det finns en bra möjlighet till ett lyckat nationellt skogsprogram om programmet beaktar och tar den hänsyn som krävs för att trygga rennäringens fortlevnad.

Statistiksystem

Det finns en efterfrågan både från det samiska och övriga samhället på statistik om samer och de samiska näringarna. Sedan 2014 finns publik statistik som rör rennäring på Sametingets hemsida. Under 2015 utökades statistiken med data om rovdjur och samebyarna fick via inloggning tillgång till sin egen statistik. År 2016 har fokus varit på övriga samiska näringar samt arbete med öka kvalitén på förvaltningsverktyget gällande samebyarnas toleransnivå för rovdjursskada.

Under 2016 har 21 ärenden handlagts där främst myndigheter, forskning och samebyar har erhållit sekretesskyddad statistik och data. Det är en ökning med 11 % jämfört med 2015. Det tillsammans med antalet sidvisningar (se tabell nedan) pekar på ett ökat behov av statistik och beslutsunderlag. Utöver det är det ca 10 statistikförfrågning per år. Före 2014 var det ca 150 statistikförfrågningar per år. Den stora minskningen visar att den publika statistiksidan numera tar hand om stora delar av statistikbehovet.

Under 2016 har ett utredningsuppdrag om övrigt samiskt näringsliv samt utvecklingen av stödverktyg för toleransnivå inneburit utveckling av ny grunddata, bland annat när det gäller trafikdödlighet och ekonomiska grunddata om övriga samiska näringar. Genom detta har bättre förutsättningar skapats för beslutsunderlag och möjligheter till uppföljning och analyser av det samiska näringslivets utveckling.

År	Antal sidvisningar	Antal unika sidvisningar
2014*	9 600	4 514
2015	13 733	5 824
2016**	**12 306**	**6 006**

Tabell 5.8 Antal sidvisningar på statistikfunktionens sidor på www.sametinget.se
** Sidan lanserades i april 2014*
*** Fram till 2016-12-19*

EU-program med samiska insatser

Interreg VA Nord - delområde Sápmi

Länsstyrelsen Norrbotten är förvaltande myndighet för Nordprogrammet. Förvaltande myndighet har upprättat ett gemensamt sekretariat för att bistå den förvaltande myndigheten, styrkommittén och övervakningskommittén när de utför sina respektive uppgifter. Sekretariatet ska informera om samarbetsprogrammets möjligheter till potentiella stödmottagare och bistå stödmottagare vid genomförandet av projekten. Sametinget ingår i det gemensamma sekretariatet tillsammans med Länsstyrelsen i Norrbotten. Utöver det gemensamma sekretariatet finns en informationspunkt i Finland med personal i Rovaniemi vid Lapplands förbund. Under året har tre informationsinsatser om programmet genomförts i Sápmi; i Karasjok, Oulu och Luleå.

Under 2016 haft två ansökningsomgångar för ansökningar om EU-finansiering avslutats samt en tredje påbörjats. Under året inkom totalt fem stycken ansökningar inom delområde Sápmi. Två styrkommittémöten har hållits. I maj var det inget projekt som prioriterades. I oktober prioriterades ett projekt inom insatsområde Kultur och miljö, som genomförs som multilateralt projekt mellan Finland, Sverige och Norge. Av resterande ansökningar har tre fått avslag och en är återtagen.

Ansökningar om förstudieprojekt tas emot löpande. Vid utgången av 2016 hade tre ansökningar inkommit. Två förstudieansökningar inom Sápmi beviljades EU-finansiering som bilaterala samarbetsprojekt mellan Sverige och Norge. En ansökan har fått avslag.

Landsbygdsprogrammet 2014-2020

Programmet öppnade i augusti 2015 för ansökningar, men IT-stödsystemet öppnades först i mars 2016 för

beredningar av ärenden. Sametinget har därefter arbetat för att handlägga och fatta beslut i den ackumulerade ärendemängden.

Antalet inkomna ansökningar under året är 73 och Sametinget har fattat beslut i 43 av dessa, varav 15 bifall främst inom tre delåtgärder. Det finns dock inkomna ansökningar under flera delåtgärder som är under beredning.

Delåtgärd	Budget	Beslutat i tkr	Återstår i tkr	Återstår %
4.1/2a Konkurrenskraft	4 928	1 045,3	3 882,8	78,8
4.1/6a Förädlingsstöd	3 000			
6.1/2b Unga (startstöd)	3 348	1 000	2 348,0	70,1
7.5/6b Rekration och turistinfo	4 427	162,5	4 264,6	96,3

Tabell 5.9 Tilldelad budget och hittills beslutad budget i tkr

Av de 19 startstödsärenden som Sametinget fattat beslut om är 15 avslag eller 79 %. Det beror främst på att de unga renskötarna inte klarar av att uppfylla kravet på att inte ha etablerat sitt företag tidigare än sex månader innan ansökan om startstöd. Denna regel slår olyckligt då man som ung renskötare främst startar sitt företag av två anledningar: att kunna arbeta och få lön från samebyn för säsongsarbeten på sommaren med t.ex. stängselbygge, eller att renar säljs till slakt vid höstskiljningen och att man inte vill att ersättningen ska gå till någon av föräldrarnas företag. Många av de unga renskötarna går fortfarande på gymnasiet när de bildar företag.

Det samiska partnerskapet används främst för att följa upp och utvärdera om åtgärderna är rätt prioriterade och om det behövs kompletterande insatser för att göra programmet och stödformerna mer kända. Informationsinsatserna följer den regionala handlingsplanens plan för kommunikationsinsatser.

Natur- och kulturmiljöstöd i renskötselområdet från Landsbygdsprogrammet 2007 – 2013

Under 2016 har 51 brukare erhållit ersättning med 2 937 tkr för arbetet med att bevara renvallar och traditionella renstängsel, en åtgärd som finns kvar från förra programperioden men håller på att fasas ut. Sex brukare har varit uttagna för kontroll i fält.

Sammanställning av prestationer

Tabellerna redovisar avdelningens prestationer för år 2016, med avseende på antal ärenden och tillhörande kostnader. En jämförelse görs mot 2014 och 2015 års utfall.

År 2016	Antal ärenden	Kostnad per ärende	Total kostnad i tkr
Pristillägg	6 533	0,1	615,8
Tjernobyl	114	4,0	450,7
Katastrofskadeskydd	27	3,4	91,8
Renmärkesregister	339	3,1	1 040,9
Bidrag (enl. 35 b §)	2	3,6	7,3
Remisser	325	4,7	1 535,6
Företagsregister	5 191	0,04	218,1

Tabell 5.10 Volymer och kostnader i tkr för prestationer 2016 Samiska näringar och samhällsplanering

År 2015	Antal ärenden	Kostnad per ärende	Total kostnad i tkr
Pristillägg	6 201	0,1	627,6
Tjernobyl	112	3,9	434,7
Katastrofskadeskydd	30	3,7	110,3
Renmärkesregister	335	3,2	1 076,1
Bidrag (enl. 35 b §)	3	3,4	10,2
Remisser	234	4,6	1 080
Företagsregister	5 113	0,04	215,4

Tabell 5.11 Volymer och kostnader i tkr för prestationer 2015 Samiska näringar och samhällsplanering

År 2014	Antal ärenden	Kostnad per ärende	Total kostnad i tkr
Pristillägg	6 682	0,1	672,9
Tjernobyl	62	4,2	257,3
Katastrofskadeskydd	40	4,2	163,2
Renmärkesregister	295	3,5	1 018,3
Bidrag (enl. 35 b §)	3	4,3	13,0
Remisser	201	3,4	689,5
Företagsregister	5 100	0,04	224,8

Tabell 5.12 Volymer och kostnader i tkr för prestationer 2014 Samiska näringar och samhällsplanering

Generellt uppvisar 2016 års volymer och kostnader för ovanstående prestationer rimliga och acceptabla värden. En del prestationer har tidigare behandlats i detta kapitel. Nedan kommenteras prestationsområdena företagsregister och bidrag enligt § 35b rennäringsförordningen.

Bidrag enligt 35 b § rennäringsförordningen (1993:384) "Främjande av rennäringen"

Under året har två ärenden avslutats. Kostnaden för dessa har beräknats till 7 tkr. I jämförelse med 2015 är det en minskning med 18 %.

Företagsregister

Antalet ärenden är i stort sett oförändrat. Den totala kostnaden för 5 191 ärenden beräknas till 218 tkr vilket är en ökning med 1 % jämfört med 2015.

Jämställdhet

Markintrång och exploateringar har ändrat förutsättningarna för de samer som tidigare livnärde sig på traditionella näringar. Det är främst kvinnor som sökt sig andra försörjningsmöjligheter[18]. I takt med att renskötseln mekaniserats och industrialiserats har den blivit en mansdominerad samisk näring, vilket avspeglas i rennäringsstatistiken. I nuläget är det långt färre kvinnor än män som är aktiva renskötare. Trots det har kvinnorna stor betydelse för renskötseln och familjens försörjning. Det är ofta kvinnor som både förvärvsarbetar och deltar aktivt i de sysslor som hör till renskötselarbetet, inte minst under de arbetsintensiva perioderna som slakt, skiljning, utfordring, kalvmärkning etc. Många kvinnor ansvarar också för planering och bokföring.

Normer och attityder som bidrar till att kvinnor inte söker sig till renskötselarbete finns hos både män och kvinnor[19]. Kvinnors arbete osynliggörs ofta, deras möjligheter till direkt inflytande är begränsade och det praktiska arbetet kan vara fysiskt tungt. För att stärka och utveckla rennäringen behövs både kvinnliga och manliga renskötare. Insatser behöver stödjas för att underlätta även för kvinnor att driva egna renskötselföretag[20].
Eftersom samiska kvinnor och män ska ha lika förutsättningar att starta och utveckla rennäringsföretag och samiska kvinnor i nuläget är underrepresenterade, beaktar Sametinget jämställdhet när ansökningar om startstöd inom landsbygdsprogrammet behandlas och de sökande i övrigt uppnår samma poäng inom urvalskriterierna.

Måluppfyllelse

För att mäta graden av måluppfyllelse används följande indikatorer:

- **Näringsavdelningens insatser för att utveckla och stärka det samiska näringslivet.**
- **Näringsavdelningens insatser för en samhällsplanering där samiska behov beaktas, särskilt rennäringens behov av mark och vatten.**

Insatser för samiskt näringsliv och samhällsplanering

Sametingets verksamhet bidrar till en levande samisk kultur, och stärker och utvecklar samernas och de samiska näringarnas ställning i samhället. De samiska näringarna skapar tillväxt och arbetstillfällen främst i inlandskommunerna i norra Sverige. Som förvaltningsmyndighet för rennäringen har Sametinget under året i samarbete med samebyarna och skogsstyrelsen arbetat med att utöka och förbättra informationen om renbruksplanernas betydelse som underlag i samhällsplanering. De långsiktiga målen är förenkling av samråd och samhällsplanering, förbättrad affärsutveckling inom renskötseln och ökad kunskap hos andra markanvändande aktörer.

Samiskt näringsliv

Avsaknaden av grundläggande statistik gör att det är svårt att göra en utförlig analys av det samiska näringslivet. Till en del beror detta på det samiska samhällets svaga ställning inom systemet för Sveriges officella statistik (SOS-systemet). Behovet att erhålla status som statistikansvarig myndighet kvarstår. Detta skulle ge legitimitet och kvalitetssäkring av den befintliga statistiken. Det skulle även förenkla och effektivisera utvecklingen av statistik för övrigt samiskt näringsliv om frivilliga markörer för samisk näringsverksamhet införs inom SNI-systemet.

Sametingets roll som ansvarig myndighet för utveckling av det samiska näringslivet är svag; Sametinget har inga egna regionalpolitiska medel, och är heller inte med inom strategisk utvecklingsplanering för näringslivsutveckling vare sig nationellt eller regionalt.
Vi ser att det skulle finnas utvecklingsmöjligheter för

18 Sametingets jämställdhetsprogram, antaget av plenum 2016-02-23–25, s. 11

19 Ibid.

20 Analys av Sápmi – regional SWOT inför Landsbygdsprogrammet, s. 10.
https://www.sametinget.se/94733 2017-02-15

duodji och andra samiska näringar genom samarbete och samverkan mellan företag som sysslar med till exempel slöjd, mat och samisk turism. Strategisk marknadsföring och fokusering på samisk hållbarhetsturism skulle kunna höja lönsamheten för verksamma företag och bidra till att nya företag kan etableras. För detta behöver dock Sametinget och de samiska branschorganisationerna mer resurser.

Samhällsplanering

Sametingets skyldighet att medverka i samhällsplanering och bevaka att samiska behov beaktas innebär kontakt med flera centrala förvaltningsmyndigheter, fem länsstyrelser och ett stort antal norrlandskommuner. Vår uppfattning är att det finns stor okunskap bland beslutsfattare, tjänstemän och exploatörer när det gäller renskötselns behov av renbetesmarker och de folkrättsliga aspekterna av samernas traditionellt använda marker.

De nya kontaktytor som öppnats förväntas öka möjligheterna att verka för att renskötselns behov och andra samiska behov bättre beaktas vid samhällsplanering och myndighetsutövning. RBP-konceptet ska underlätta helhetsanalyser av renskötselns markanvändningsbehov i relation till annan verksamhet, förbättra dialogen med andra markanvändare och skapa förståelse och respekt för árbediehtu. Genom att sammanföra information från renbruksplanerna med annan information om renskötseln blir de sammanlagda effekterna av markanvändning tydligare.

Ett flertal samråd har under året genomförts med andra myndigheter i olika regeringsuppdrag. Naturvårdsverket har föreslagit att Sametinget ska bli en av de ansvariga förvaltningsmyndigheterna för miljökvalitetsmålen. Förutom de av regeringen beslutade samrådsuppdragen till andra myndigheter efterfrågar också länsstyrelser, kommuner, universitet, intresseföreningar och privata företag Sametingets medverkan i olika samråd, projekt eller konferenser. Eftersom pressen från olika aktörer som önskar nyttja och ändra användningen av naturresurserna i Sápmi är större än någonsin tidigare, ökar också pressen på Sametinget.

De resurser som vi lägger på besvarande av remisser om undersökningstillstånd enligt mineralförordningen används inte effektivt. Vår uppfattning är att våra synpunkter inte gör någon skillnad för Bergsstatens bedömning. Villkoret för beviljandet av undersökningstillstånd är att arbetet ska kunna genomföras med minsta möjliga skada på både natur- och kulturmiljön. Samebyarnas erfarenheter är att mer omfattande prospekteringsarbeten alltid medför störningar för renskötseln och andra samiska näringar. Sametinget menar att frågan om den samiska kulturens förutsättningar ska sättas in i sitt sammanhang när det gäller marker som ursprungsfolket traditionellt brukat och brukar. Enligt folkrättsliga principer borde samerna ha rätt att avgöra om mineralutvinning ska ske eller inte.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Målet för utgiftsområde 23 är att bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen. Naturresurserna ska användas hållbart.

Renskötseln bidrar till svenskt miljö- och klimatarbete genom att vara en värdemätare på det sammanhållna landskapets tillstånd. Ett välmående sammanhållet och ekologiskt stabilt landskap är en förutsättning för en välmående och fungerande renskötsel. Grön infrastruktur har i alla år bundit samman människans och djurens färdvägar och är nödvändiga för en fungerande renskötsel. Sametinget är med i myndighetsnätverket för klimatanpassning som synliggör klimatanpassningsrelaterade frågor i portalen www.klimatanpassning.se.

Sametinget verkar för en långsiktigt bättre livsmiljö, en utveckling som tar vara på traditionell kunskap, värnar naturen och mänsklig rättvisa och skapar framtidstro hos samiska näringsidkare. Samernas näringar har alltid anpassats för att balansera mellan vad naturen kan ge och vad människan kan bruka utan att förbruka naturen. Andras brukande av naturresurser påverkar kraftigt de samiska näringarnas möjligheter att överleva och utvecklas.

Det samiska samhället grundas på insikten att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta naturen väl. Naturen har ett egenvärde. De samiska traditionella kunskaperna och renskötselns framtid är avgörande för att Sverige ska nå miljökvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö samt bidrar till att nå målen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv. De samiska traditionella kunskaperna är värdefulla för hur miljöbalken ska tillämpas för Sveriges hållbara utveckling.

Vi ser att arbetet med árbediehtu bidrar till att uppfylla Agenda 2030 Generationsmålet, miljökvalitetsmålen och den svenska strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster Prop. 2013/14:141. Genom erkännande av árbediehtu och urfolkens rättigheter kan Sverige ta en ledande roll i arbetet med att hantera bakomliggande orsaker till förlusten av biologisk mångfald.

Rennäringen och andra samiska näringar har stor regionalekonomisk betydelse eftersom de skapar sysselsättning i glesbygden, främst inlandskommunerna. Rennäringen och andra samiska näringar genererar ett behov av tjänster från transportföretag, motorfirmor, bensinstationer och verkstäder. Det i sin tur ger ett ökat behov av kommunal service. Den samiska kulturen har stor betydelse för regionernas kulturella profilering och är en tillgång för turistnäringen.

Sametingets kartläggning bekräftar det samiska näringslivets starka koppling till landskap och livsmiljö, och hur det utgör en stor del av näringslivet i glesbygd. Rennäringen utgör endast en mindre del av den totala samiska näringsverksamheten. En grov uppdelning visar att renskötseln står för ca 30 %, köttförädling ca 40 % och övriga näringar 30 % inom de två geografiska områden som studerades i nordsamiskt och sydsamiskt området. Framtida studier skulle kunna omfatta samhällsekonomiska analyser med utgångspunkt i samernas urfolksstatus: både direkta och indirekta brukarvärden såväl som existensvärden.

Sametinget bidrar genom regeringsuppdragen Synliggörande av samisk mat och matkultur samt Traditionell småskalig matkultur att synliggöra den samiska matproduktionen.

Vår bedömning är att resultaten och effekterna av Sametingets och de samiska näringarnas verksamhet bidrar till arbete, tillväxt och välfärd och till klimatomställningen (mål Uo 23).

Samlad bedömning

Vår bedömning är att insatserna under 2016 för ett starkt och utvecklat näringsliv, för en samhällsplanering där samiska behov beaktas, och för klimatomställningen, har varit nödvändiga.

Den kraftiga ökningen av exploateringar i det samiska området, klimatförändringar och andra aktörers bristande kunskap om de folkrättsliga aspekterna av samisk markanvändning, är en utmaning för Sametinget att bemästra.

En aggregerad bedömning för verksamhetsområdet Samiska näringar och samhällsplanering ger det samlade betyget att målet delvis är uppfyllt.

VILTVÅRD, ERSÄTTNING OCH INVENTERING

Sametinget är enligt viltskadeförordningen (2001:724) ansvarig myndighet för att betala ut rovdjursersättningar och ersättningar för samebyarnas kostnader för rovdjursinventering. Sametinget ska verka för att de skador rovdjuren orsakar ska vara acceptabla, det vill säga att skadorna i möjlig mån ska reduceras genom att myndigheten agerar för att förebygga skador orsakade av rovdjur, samt i mån av medelstillgång utbetalar ersättningar för de viltskador som inträffar.

VÅRT MÅL

De skador som rovdjuren orsaker rennäringen ska vara acceptabla.

Återrapportering enligt regleringsbrev

Sametinget ska till regeringen redovisa
- **Resultatet av rovdjursinventeringen inom renskötselområdet**

Förvaltningsverktyg för toleransnivåer av skador inom rennäringen
Sametinget ska i samverkan med Naturvårdsverket fortsatt samordna arbetet med ett förvaltningsverktyg utifrån fastställd toleransnivå för skador orsakade av stora rovdjur inom rennäringen i syfte att upprätthålla en hållbar rennäring och gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur. Sametinget ska redogöra för hur uppdraget genomförts och inriktningen för det fortsatta arbetet. Vidare ska Sametinget samråda med länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län i arbetet med förvaltningsverktyget. Sametinget ska redogöra för hur samverkan med Naturvårdsverket samt samrådet med länsstyrelserna genomförts och resultatet av arbetet.

Verksamheten under året

Rovdjursinventering

Samebyarna utför rovdjursinventeringen och kontaktar länsstyrelsen för kontroll och godkännande. Det slutgiltiga inventeringsresultatet i renskötselområdet 2016 har redovisats av länsstyrelsen. Sametinget betalar ut rovdjurersättningar till samebyarna baserat på inventeringsresultatet. Om samebyn inte är överens med länsstyrelsens naturbevakare skickar de in skiljaktig mening till Sametinget som utreder och beslutar. Beslutet kan överklagas till förvaltningsrätten.

Samebyarnas rovdjursinventering under 2016 har inte gått att genomföra med ett fullgott resultat på grund av inventeringsinstruktioner (som utfärdas av Naturvårdsverket) och svåra inventeringsförhållanden. Sammanlagt uppvisar 16 samebyar i Norrbottens län samt tre samebyar i Jämtlands län § 5-fall[21] på (järv).

Baserat på inventeringsresultaten för år 2016 har Sametinget lämnat ersättning för rovdjursförekomst för sammanlagt 23 284 tkr för 116,42 järvföryngringar. På grund av svåra inventeringsförhållanden för järv har Sametinget i enlighet med § 5 *Föreskrifter (STFS 2007:9) om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar* utbetalat 12 564 tkr i ersättning till 19 samebyar för järv, varav 16 samebyar i Norrbottens län och tre samebyar i Jämtlands län. Ersättning för sex regelbundna förekomster av järv har utbetalats med 420 tkr. Sex tillfälliga förekomster har utbetalats med 210 tkr.

[21] Om en sameby ska få tillämpa § 5 i Viltskadeförordningen, innebär det att större delen av samebyn ej kunnat inventeras. Beslut om att kunna få tillämpa § 5 i en sameby sker i samråd mellan länsstyrelsen och samebyn. Då används ett genomsnittligt inventeringsresultat för samebyn för de tre närmast bakomvarande åren, när det gått att genomföra inventering för den specifika arten

För 117 loföryngringar har 23 400 tkr utbetalats. Ersättning för en regelbunden lodjursförekomst har lämnats med 70 tkr. Två tillfälliga förekomster har utbetalats med 70 tkr. Ersättning för en vargföryngring har lämnats med 500 tkr. För åtta regelbundna vargförekomster har ersättning lämnats med 640 tkr till 5 samebyar. För 42 tillfälliga förekomster har ersättning lämnats med 1 470 tkr till 22 samebyar. Förekomst av björn har ersatts med 1 615 tkr och förekomst av kungsörn har ersatts med 1 075 tkr kronor.

Kostnader för inventering

Ersättning om 3 104 tkr har lämnats för samebyarnas rovdjursinventeringsarbete. Två samebyar har inte redovisat kostnader för inventering. Tre samebyar har inte redovisat utbetalningsunderlag och därmed utbetalas inte resterande del av bidrag.

Skadeförebyggande åtgärder

Bidrag ”skadeförebyggande åtgärder”, främst ”skyddsjakt” på rovdjur enligt 3 § Viltskadeförordningen (2001:724). Ersättning har lämnats med totalt 723 tkr till 16 samebyar. Sametinget har lämnat ersättning för viltskador 2016 enligt 4 § Viltskadeförordningen, inkl 2 föryngringar härrörande fr 2015 uppgår till totalt: 53 120 tkr.

Massdödsärenden

Ersättning för massdödade renar enligt 10 § viltskadeförordningen, har lämnats med 778 tkr till nio samebyar. Två av ärenden härrör sig från år 2015 och har handlagts år 2016. I sex fall har järv, i två fall har lodjur och i ett fall har örn orsakat massdöd. Fem samebyar har ansökt ersättning för merarbetskostnader i samband med massdöd, dessa har avslagits på grund av brist på medel.

Volym och kostnad för prestationer[22]

240 ärenden som rör rovdjursersättningar har handlagts. Kostnaden för beräkning och utbetalning av rovdjursersättningar och inventering under 2016 beräknas till 1 028 tkr.

	2014	2015	**2016**
Antal ärende	213	217	**240**
Total kostnad	1 038,4	1 000,9	**1 028,3**

Tabell 6.1 Volymer(st) och kostnad (tkr) för prestationer avseende Viltvård, 2014-2016

[22] För beräkningsmetod, se Inledning

Viltvård

I förhållande till 2015 års inventeringsresultat har populationsnivån för lo ökat något under 2016 medan det för järv sjunkit enligt det resultat som länsstyrelsen redovisar (se tabell 6.1 och 6.2). På grund av svåra inventeringsförhållanden är det 16 samebyar i Norrbottens län samt 3 samebyar i Jämtlands län som har §5-fall. Tolkningen av inventeringsresultatet bör tas med försiktighet, eftersom stora arealer ej inventerats.

Skillnaderna från 2015 är inte så tydliga, även om resultatet varierat en del för 2016. Fler analyser krävs för att konstatera om det är en trend att populationerna sjunker eller stiger. Renslakten ligger på en fortsatt låg nivå. Marknadsmässiga faktorer samt rovdjurstrycket har störst påverkan på rennäringens resultat.

Förvaltningsverktyg för toleransnivåer

Resultatet av toleransnivåarbetet och användandet av samebyarnas förvaltningsverktyg har under 2016 inte motsvarat den förväntade utvecklingen. Sametinget har inlett ett arbete med att se över och föreslå vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att införa toleransnivåsystemet och förvaltningsverktyget i författning. Sametinget anser att lagstiftningsåtgärder är nödvändiga för att säkerställa en hållbar renskötsel i förhållande till bevarandet av de stora rovdjuren och för att öka legitimiteten för beslut som fattas avseende rennärings- och rovdjursförvaltning.

Flera år har gått sedan Sametinget och Naturvårdsverket gemensamt presenterade sitt förslag om förvaltningsverktyg och toleransnivå för rennäringen. Riksdagen har därefter beslutat om en toleransnivå på max tio procent. Varken riksdagens beslut eller myndigheternas förslag har hitintills fått genomslag i förvaltningen. Rennäringens förluster för rovdjuren har inte minskt. En utvärdering av resultatet sker tidigast 2017.

Måluppfyllelse

Trots svåra inventeringsförhållanden under 2016, framförallt i Norrbottens län, är det otvetydigt så att de totala rovdjursnivåerna i renskötselområdet fortfarande är för höga i förhållande till rennäringens acceptans.

Renslakten har ökat något men ligger på en förhållandevis låg nivå. Det har fortfarande inte skett någon indexbaserad höjning av rovdjursersättningarna individuellt per rovdjur. Ersättning till samebyarna för viltrelaterade skador har utbetalats, men det finns inte resurser för att

kunna ersätta samebyarnas kostnader för inventering fullt ut.

Arbetet med toleransnivåer och förvaltningsverktyg går sakta även om Sametinget och Naturvårdsverket under året har tydliggjort mål och aktiviteter för utvecklingen och samordningen av förvaltningsverktyget mellan Sametinget och Naturvårdsverket. Sametinget har även förbättrat underlag för samråden mellan samebyarna och länsstyrelsen. Detta har skett genom att förbättra den digitala tillgängligheten av samebystatistik via Sametingets hemsida samt att produktionsformler med syfte att bedöma produktionsförluster på grund av rovdjursförekomst har förfinats. Vetenskapen bakom formlerna har tydliggjorts och ytterligare parametrar som väder- och betesförhållanden har lagts till. Ny statistik kring väg- och tågdödade renar har också integrerats.

När beslut om skyddsjakt överklagats har det i flera ärenden ansetts att tillräckliga skäl saknats. Det är svårt att hitta alternativa förslag på realistiska åtgärder förutom skyddsjakt. Det finns fortfarande viktiga nyckelfaktorer som måste lösas innan förvaltningsverktyget kan tillämpas i enlighet med riksdagsbeslutet.
Förvaltningsverktyget används i samråd mellan länsstyrelsen och samebyarna och är en förutsättning för att de skador rovdjuren orsakar rennäringen ska vara acceptabla. Samråd mellan länsstyrelserna och samebyarna bör mynna ut i konkreta åtgärder, utan inskränkning på traditionellt brukande hos rennäringen. Förvaltningsverktyget måste på allvar tillämpas och användas i bl.a länsstyrelsernas förvaltningsplaner.

Bedömning

Rennäringens rovdjursförluster överstiger riksdagens beslut på en toleransnivå på maximalt 10 procent av samebyns renantal. Förvaltningsverktyget har enbart i ett fåtal fall implementerats i myndighetsutövandet som det beskrivs i regeringens proposition[23] Målet ”acceptabla skador” är därmed inte uppnått.

[23] Regeringens proposition 2012/13:191 En hållbar rovdjurspolitik.

2016[24]	Järv-föryngring[25] säker + sannorlik	Regel bunden järv-förekomst	Tillfällig järv-förekomst	Lodjurs-föryngring[25]	Regel-bunden lodjurs-förekomst	Tillfällig lodjurs-förekomst	Regel bunden varg-förekomst[26]	Tillfällig varg-före-förkomst
Norrbotten BD	11	5	6	28	1	2	1	8
Norge (BD)[27] Finland	2 1+1 (osäkra)	-	-	3	-	-	-	-
Västerbotten AC	17	1	1	32	-	-	-	5
Norge (AC)	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland (Z) Norge (Z)	27 1	-	-	39	-	-	7	24
Väster-norrland (Y)	1	7	-	20	-	-	-	11
Dalarna (W) Norge (W)	3,5 0,5	-	-	20	-	-	3	11
Summa	65	13	7	124	-	2	11	54

Tabell 6.1 Resultat av länsstyrelsernas rovdjursinventering i renskötselområdet 2016.

2015[28]	Järv-föryngring[29] säker + sannorlik	Regel bunden järv-förekomst	Tillfällig järv-förekomst	Lodjurs-föryngring[30]	Regel-bunden lodjurs-förekomst	Tillfällig lodjurs-förekomst	Regel bunden varg-förekomst	Tillfällig varg-före-förkomst
Norrbotten BD	34	2	8	32	2	2	0	7
Norge (BD)[31] Finland	5	0	0	0	0	0	0	0
Västerbotten AC	22,5	0	1	13,5	4	1	0	2
Norge (AC)	1	0	0	0	0	0	0	0
Jämtland (Z)	31,75	0	0	33	0	0	4[32]	8
Norge (Z)	1,5	0	0	0	0	0	0	0
Väster-norrland (Y)	1	5	0	17	0	0	2	0
Dalarna (W) 0,5 delas Norge (W)	5	0	0	1	0	0	1	1
Summa	101,75	7	9	96,5	6	3	7	18

Tabell 6.2 Resultat av länsstyrelsernas rovdjursinventering i renskötselområdet 2015

2014[33]	Järv-föryngring[34] säker + sannorlik	Regel bunden järv-förekomst	Tillfällig järv-förekomst	Lodjurs-föryngring[35]	Regel-bunden lodjurs-förekomst	Tillfällig lodjurs-förekomst	Regel bunden varg-förekomst	Tillfällig varg-före-förkomst
Norrbotten BD	25	2	5	17	8	0	0	22
Norge (BD)[36] Finland	1,25 0,5	0 0	0 0	0,5 1,5	0 0	0 0	0 0	0 0
Västerbotten AC	29	1	0	14	5	0	6	13
Norge (AC)	1	0	0	0	0	0	0	0
Jämtland (Z) Västernorr. (Y)	29,5	0	0	21	0	0	4	33
Norge (Z)	1	0	0	17	0	0	4	3
Dalarna (W) 0,5 delas Norge (W)	4	0	0	4	2	0	0	2
Summa	91,75	3	5	71	15	0	14	73

Tabell 6.3 Resultat av länsstyrelsernas rovdjursinventering i renskötselområdet 2014.

[24] Observera att inventeringsresultatet per föryngring/förekomst på länsnivå inte är jämförbart med den utbetalning som sker på samebynivå. Länen kan redovisa samma föryngring/förekomst fler än en gång eftersom denna kan förekomma i olika län, medan på samebynivå förekommer samma föryngring/förekomst endast en gång.

[25] 63 järvföryngringar, 16 samebyar i Norrbottens län samt 3 samebyar i Jämtlands län. Obs! redovisar inte i tabell 6.1 i enlighet med 5 § STFS 2007:9).

[26] Obs! 1 vargföryngring har dokumenterats i Jämtlands län (Tåssåsens sameby).

[27] Antal rovdjur utanför den yttre gräns för vinterbetesmarkerna = rapportering för Norge.

[28] Observera att inventeringsresultatet per föryngring/förkomst på länsnivå inte är jämförbart med den utbetalning som sker på samebynivå. Länen kan redovisa samma föryngring/förkomst fler än en gång eftersom denna kan förekomma i olika län, medan på samebynivå förekommer samma föryngring/förekomst endast en gång.

[29] 53,33 järvföryngringar (13 samebyar) redovisas inte i tabell 6.1 (=ett uppskattat genomsnitt i enlighet med 5 § STFS 2007:9).

[30] 3,33 loföryngringar (2 samebyar) i Norrbottens län redovisas inte i tabell 6.1 (=ett uppskattat genomsnitt i enlighet med 5 § STFS 2007:9).

[31] Antal rovdjur utanför den yttre gränsen för vinterbetesmarkerna = rapportering för Norge

[32] 2 vargföryngringar finns inom renskötselområdet i Jämtlands län. Två samebyar berörs och ersätts för detta.

[33] Observera att inventeringsresultatet per föryngring/förekomst på länsnivå inte är jämförbart med den utbetalning som sker på samebynivå. Länen kan redovisa samma föryngring/förekomst fler än en gång eftersom denna kan förekomma i olika län, medan på samebynivå förekommer samma föryngring/förekomst endast en gång.

[34] 45,23 järvföryngringar (12 samebyar) redovisas inte i tabell 6.2 (=ett uppskattat genomsnitt i enlighet med 5 § STFS 2007:9).

[35] 7,11 loföryngringar (2 samebyar) i Norrbottens län redovisas inte i tabell 6.2 (=ett uppskattat genomsnitt i enlighet med 5 § STFS 2007:9).

[36] Antal rovdjur utanför den yttre gränsen för vinterbetesmarkerna = rapportering för Norge

ÖVRIGT

Uppdrag

Förteckning av avrapporterade Uppdrag	*Diarienummer vid rapportering*	*Redogörs för på sidan*
Landsbygdsprogrammet 2014-2020	7.2.1-2014-1709/ 7.2.10-2014-1338 7.2.2-2015-1503	s. 46
Samiskt språkcentrum	8.2.9-1014-1461/ 8.2.7-2016-517	s. 29
Hemsida om nationella minoriteter	1.3.8-2014-1790	s. 33
Synliggörande av samisk mat	1.3.8-2013-536	s. 47
Traditionell småskalig matkultur	1.3.8-2015-757	s. 47
Utvecklingsarbete för jämställdhetsintegrering	1.4.1-2015-1254	Kommenteras i varje kapitel
Effektiv intern styrning och kontroll	1.2.7-2015-445/ 1.2.7-2016-349	
Kunskapssammanställning om samers psykosociala ohälsa	1.3.8-2015-718	

Återrapportering

Prognoser

Utgiftsprognoser för 2016-2020 för samtliga anslag har lämnats i statsredovisningssystemet Hermes enligt fastställd tidsplan. Prognoserna har kommenterats i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten.

Statsstödsrapportering

Sametinget har enligt fastställd tidsplan till regeringskansliet redovisat utfallet av de statliga stöd som lämnats inom myndighetens verksamhetsområde i enlighet med instruktionen i regleringsbrevet.

FINANSIELL REDOVISNING

Resultaträkning

(tkr)	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	**1**	62 311	66 091
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	**2**	105	61
Intäkter av bidrag	**3**	8 556	4 739
Finansiella intäkter	**4**	8	14
Summa		**70 979**	**70 905**
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	**5**	-39 172	-38 711
Kostnader för lokaler		-2 798	-2 994
Övriga driftkostnader		-28 212	-28 254
Finansiella kostnader	**6**	-40	-57
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 421	-1 528
Summa		**-71 643**	**-71 543**
Verksamhetsutfall		**-664**	**-638**
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		122 639	123 438
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		51	619
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	**7**	5 520	5 227
Lämnade bidrag	**8**	-131 077	-130 417
Saldo		-2 867	-1 133
Årets kapitalförändring	**9**	**-3 531**	**-1 771**

Balansräkning

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	**10**	0	146
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	**11**	1 227	1 759
Summa		**1 227**	**1 905**
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	**12**	47	26
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	**13**	893	1 435
Summa		**940**	**1 461**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		58	106
Fordringar hos andra myndigheter	**14**	2 201	850
Övriga kortfristiga fordringar	**15**	9	751
Summa		**2 269**	**1 707**
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	**16**	932	953
Upplupna bidragsintäkter	**17**	3 732	3 844
Övriga upplupna intäkter	**18**	54	56
Summa		**4 717**	**4 854**
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	**19**	6 826	7 228
Summa		6 826	7 228
Summa tillgångar		**15 979**	**17 154**

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	**20**		
Statskapital	**21**	1 787	2 295
Balanserad kapitalförändring		-1 133	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	**9**	-3 531	-1 771
Summa		**-2 877**	**524**
Avsättningar			
Övriga avsättningar	**22**	495	433
Summa		**495**	**433**
Skulder m.m			
Lån i Riksgäldskontoret	**23**	1 039	1 690
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	**24**	824	3 093
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	**25**	1 984	1 184
Leverantörsskulder		3 932	3 286
Övriga kortfristiga skulder	**26**	1 374	766
Summa		**9 153**	**10 020**
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	**27**	7 278	4 679
Oförbrukade bidrag	**28**	1 930	1 499
Summa		**9 209**	**6 178**
Summa kapital och skulder		**15 979**	**17 154**

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag	Not	Ing. överförings-belopp	Årets tilldelning-enl. regl. brev	Omdispo-nerade anslags-belopp	Indrag-ning	Totalt disponi-belt belopp	Utgifter	Utgående över-förings-belopp
Uo 1 3:1 Ramanslag								
Sametinget								
ap.1 Sametinget	29	-1 832	39 397	0	0	37 565	-36 570	995
ap. 3 Samefonden	30	0	1 500	0	0	1 500	-1 500	0
Uo 1 7:1 Ramanslag								
Åtgärder för nationella minoriteter								
ap.12 Nationellt uppföljningsansvar	31	142	2 200	0	-142	2 200	-2 142	58
ap.13 Statsbidrag till kommuner och landsting i förvaltningsområden m m	32	167	17 290	-35	-167	17 255	-17 248	7
ap.14 Samiska språkcentrum	33	766	6 000	0	-766	6 000	-5 965	35
ap.15 Hemsida om nationella minoriteter	34	80	1 200	108	-80	1 308	-1 181	127
Uo 17 1:2 Ramanslag								
Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete								
ap.5 Bidrag till samisk kultur	35	4	15 377	0	-4	15 377	-15 319	58
Uo 23 1:23 Ramanslag								
Främjande av rennäringen m m								
ap.2 Främjande av rennäringen	36	-5 011	107 915	0	0	102 904	-105 138	-2 234
Avslutade anslag								
Uo 23 1:23								
ap.3 Kostnader för samebyarnas inventering av rovdjur		23	0	0	-23	0	0	0
Summa		**-5 662**	**190 879**	**73**	**-1 182**	**184 109**	**-185 063**	**-954**

Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Sametingets bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. ≈rsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2015 har år 2016 minskat med 22 tkr.

Upplysningar om avvikelser

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Bestämmelser i 2 kap. 1 § Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) gällande finansiering av anläggningstillgångar med lån i Riksgäldskontoret, har inte tillämpats vid finansiering av anläggningstillgångar under anslaget 1:23 Främjande av rennäringen m m. Sådana investeringar har finansierats från anslaget. Avvikelsen är i enlighet med Sametingets regleringsbrev.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Enligt ESV:s allmänna råd till 5 kap. 1 § FÅB bör gränsen för mindre värde sättas med utgångspunkt i ett anskaffningsvärde som understiger ett halvt prisbasbelopp. Sametingets styrelse har fastställt beloppsgränsen för anläggningstillgångar till 21 tkr, vilket har gällt fr.o.m. räkenskapsåret 2010. Större anskaffningar av likartade tillgångar redovisas som anläggningstillgångar även om respektive tillgång är av mindre värde.

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner, fordon och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 21 tkr och en beräknad livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 21 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
	Maskiner och tekniska anläggningar
	Bilar och transportmedel
	Övriga inventarier
5 år	Immateriella anläggningstillgångar
	Inredningsinventarier t o m 2005-12-31
10 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar
Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder
Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner
I beloppet för ersättning ingår totala ersättningar för styrelseledamöter, ersättare och befattningshavare, dvs även ersättning för möten vid plenum m.m.

Styrelseledamöter / andra styrelseuppdrag	**Ersättning**	**Förmån**
Håkan Jonsson, ordförande	723	3
Josefina Skerk, ledamot/vice ordförande	460	1
Lars-Jonas Johansson, ledamot	96	2
Christina Åhrén, ledamot	79	2
Ersättare		
Lars Paul Kroik	31	1
Sara Larsson	14	1
Sofia Mörtlund	142	2
Oscar Sedholm	30	1
Ledande befattninghavare / styrelseuppdrag		
Anja Taube, Kanslichef	859	1
Stefan Mikaelsson, Sametingets ordförande	169	1

Anställdas sjukfrånvaro
I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovsas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	**2016**	**2015**
Totalt	5,5%	4,2%
Andel 60 dagar eller mer	55,3%	49,7%
Kvinnor	7,9%	5,5%
Män	1,3%	2,0%
Anställda - 29 år*	-	-
Anställda 30 år - 49 år	9,7%	7,4%
Anställda 50 år -	2,9%	1,7%

*Sjukfrånvaro lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer.

Noter (tkr)

Resultaträkning

			2016	2015
Not	**1**	**Intäkter av anslag**		
		Intäkter av anslag	62 311	66 091
		Summa	**62 311**	**66 091**

Summa ”Intäkter av anslag” och ”Medel som erhållis från statens budget för finansiering av bidrag” skiljer sig från summa ”Utgifter” på anslagen. Skillnaden (22 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009 och årets anskaffade anläggningar (111 tkr) som inte låne-finansieras. Dessa poster har belastat anslagen, men inte bokförts som kostnader i resultaträkningen.

Not	**2**	**Intäkter av avgifter och andra ersättningar**		
		Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	97	22
		Intäkter av offentligrättsliga avgifter	8	8
		Realisationsintäkt vid försäljning av maskiner, inventarier och fordon	0	32
		Summa	**105**	**61**

Not	**3**	**Intäkter av bidrag**		
		Bidrag från statliga myndigheter		
		Regeringen – Kartläggning språk	0	180
		FORMAS – Forskningsinformation Klimat och Ren	273	10
		Länsstyrelsen – Interreg IV A Nord/Sápmi	926	251
		Länsstyrelsen – Rennäringens ambassadörer	-98	0
		Statens Jordbruksverk – Landsbygdsprogrammet	2 210	2 500
		Kammarkollegiet – Renbruksplaner	1 980	0
		SMHI – Utveckling av handlingsplaner och verktyg för anpassning till ett förandrat klimat	643	0
		Regeringen – Jämställdhetsintegrering	0	169
		Statens Jordbruksverk – Projekt Samisk Mat	602	494
		Regeringen – Samiskt parlamentariskt råd	0	75
		Länsstyrelsen – Interregprojekt SÁFA2	0	-128
		Trafikverket – Vägföreningar	264	314
		Naturvårdsverket – Riskmodell för rovdjursförvaltning	300	0
		Arbetsförmedlingen – Stöd nystartsjobb	0	58
		Regeringen – Gollegiella	227	0
		Naturvårdsverket – Kartläggning av samers ohälsa	350	350
		Länsstyrelsen – interregprojekt Giellagaldu	823	350
		Statens Fastighetsverk, andel i vägförening	10	40
		Länsstyrelsen, andel i vägförening	46	83
		Bidrag från icke-statliga myndigheter		
		Region Jämtland – Näringslivsutveckling	0	-7
		Summa	**8 556**	**4 739**

			2016	2015
Not	**4**	**Finansiella intäkter**		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	4	4
		Övriga ränteintäkter	4	5
		Övriga finansiella intäkter	0	5
		Summa	**8**	**14**
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har under året varit negativ.		
Not	**5**	**Kostnader för personal**		
		Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	25 842	25 196
		Varav lönekostnader ej anställd personal	*4 763*	*4 400*
		Sociala avgifter	11 437	11 199
		Övriga kostnader för personal	1 893	2 316
		Summa	**39 172**	**38 711**
Not	**6**	**Finansiella kostnader**		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	17	2
		Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	0
		Övriga finansiella kostnader	23	55
		Summa	**40**	**57**
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har under året varit negativ.		
Not	**7**	**Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag**		
		Samefonden - Bidrag till samisk kultur och samiska organisationer	5 520	5 227
		Summa	**5 520**	**5 227**
Not	**8**	**Lämnade bidrag**		
		Statliga myndigheter(exklusive affärsverken)	4 536	4 300
		Organisationer och ideella föreningar	38 997	38 643
		Samebyar	66 646	68 999
		Enskilda personer	20 898	18 475
			131 077	**130 417**
Not	**9**	**Årets kapitalförändring**		
		Årets avskrivningar på anslagsfinansierade anläggningstillgångar (anslag 1:23 ap. 2, främjande av rennäringen)	-664	-638
		Upplupna bidrag(transfereringar), ej anslagsavräknade, netto	-2 867	-1 133
		Summa	**-3 531**	**-1 771**

Balansräkning

			2016-12-31	2015-12-31
Not	**10**	**Balanserade utgifter för utveckling**		
		Ingående anskaffningsvärde	1 835	1 835
		Summa anskaffningsvärde	**1 835**	**1 835**
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 689	-1 322
		Årets avskrivningar	-146	-367
		Summa ackumulerade avskrivningar	**-1 835**	**-1 689**
		Utgående bokfört värde	**0**	**146**
Not	**11**	**Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar**		
		Ingående anskaffningsvärde	11 676	11 676
		Årets anskaffningar	59	0
		Summa anskaffningsvärde	**11 735**	**11 676**
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-9 918	-9 472
		Årets avskrivningar	-590	-446
		Summa ackumulerade avskrivningar	**-10 508**	**-9 918**
		Utgående bokfört värde	**1 227**	**1 759**
Not	**12**	**Förbättringsutgifter på annans fastighet**		
		Ingående anskaffningsvärde	626	626
		Årets anskaffningar	53	0
		Summa anskaffningsvärde	**679**	**626**
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-600	-571
		Årets avskrivningar	-32	-30
		Summa ackumulerade avskrivningar	**-632**	**-600**
		Utgående bokfört värde	**47**	**26**
Not	**13**	**Maskiner, inventarier, installationer m.m.**		
		Ingående anskaffningsvärde	9 152	10 915
		Årets anskaffningar	111	276
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde (-)	0	-2 039
		Summa anskaffningsvärde	**9 263**	**9 152**
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 717	-9 071
		Årets avskrivningar	-653	-685
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	2 039
		Summa ackumulerade avskrivningar	**-8 370**	**-7 717**
		Utgående bokfört värde	**893**	**1 435**
Not	**14**	**Fordringar hos andra myndigheter**		
		Fordran ingående mervärdesskatt	1 410	722
		Kundfordringar hos andra myndigheter	788	127
		Övriga fordringar hos andra myndigheter	3	0
		Summa	**2 201**	**850**
Not	**15**	**Övriga kortfristiga fordringar**		
		Fordringar hos anställda	0	26
		Kontantkassa	9	9
		Övrigt	0	716
		Summa	**9**	**751**

			2016-12-31	2015-12-31
Not	**16**	**Förutbetalda kostnader**		
		Förutbetalda hyreskostnader	429	438
		Övriga förutbetalda kostnader	503	515
		Summa	**932**	**953**
Not	**17**	**Upplupna bidragsintäkter**		
		Länsstyrelsen – Interreg IV Sápmi	889	897
		Länsstyrelsen – Interreg Nord (Giellagáldu)		0
		Statens Jordbruksverk – Landsbygdsprogrammet	2 210	2 500
		Övriga	633	447
		Summa	**3 732**	**3 844**
Not	**18**	**Övriga upplupna intäkter**		
		Upplupna avgiftsintäkter utomstatliga	54	56
		Summa	**54**	**56**
Not	**19**	**Avräkning med statsverket**		
		Anslag i icke räntebärande flöde		
		Ingående balans	5 069	4 033
		Redovisat mot anslag	147 013	150 250
		Medel hänförbara till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-144 644	-149 213
		Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	**7 438**	**5 069**
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	1 832	612
		Redovisat mot anslag	38 069	39 731
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-40 897	-38 511
		Återbetalning av anslagsmedel	0	0
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	**-996**	**1 832**
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
		Ingående balans	406	581
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-22	-175
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	**384**	**406**
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
		Ingående balans	-79	17
		Inbetalningar i icke räntebärande flöde	6 474	4 396
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-151 039	-153 705
		Betalningar hänförbara till anslag och inkomsttitlar	144 644	149 213
		Övriga fordringar /skulder på statens centralkonto	**0**	**-79**
		Summa Avräkning med statsverket	**6 826**	**7 228**

Not 20 Myndighetskapital

Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Ingående balans 2016	**2 295**	**0**	**-1 771**	**524**
Rättelser	19	0	0	**19**
Föregående års kapitalförändring	-638	-1 133	1 771	**0**
Årets anskaffning av anläggningstillgångar	111	0	0	**111**
Årets kapitalförändring	0	0	3 531	**-3 531**
Summa årets förändring	**-508**	**-1 133**	**-1 760**	**-3 401**
Utgående balans 2016	**1 787**	**-1 133**	**-3 531**	**-2 877**

	2016-12-31	2015-12-31
Not 21 Statskapital		
Statskapital utan avkastningskrav avseende anläggningstillgångar	1 787	2 295
Utgående balans	**1 787**	**2 295**
Not 22 Övriga avsättningar		
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	433	430
Årets förändring	62	62
Årets upplösning	0	-60
Utgående balans	**495**	**433**

Under 2017 bedöms att inga medel kommer att nyttjas.

Not 23 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	1 690	2 239
Under året nyupptagna lån	111	289
Årets amorteringar	-762	-839
Utgående balans	**1 039**	**1 690**
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 600	2 600
Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	1 039	1 690
Not 24 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		
Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	5 000	5 000
Utgående skuld på räntekontot	824	3 093
Summa	**824**	**3 093**
Not 25 Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
Utgående mervärdesskatt	4	38
Arbetsgivaravgifter	781	753
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 199	392
Övrigt	0	1
Summa	**1 984**	**1 184**

			2016-12-31	2015-12-31
Not	**26**	**Övriga kortfristiga skulder**		
		Personalens källskatt	768	723
		Övrigt	606	43
		Summa	**1 374**	**766**
Not	**27**	**Upplupna kostnader**		
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 326	2 703
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	140	191
		Övriga upplupna kostnader	812	652
		Upplupna kostnader i transfereringsverksamhet	4 000	1 133
		Summa	**7 278**	**4 679**

Den stora ökningen beror på en upptagen upplupen kostnad i transfereringsverksamhet på 4 000 tkr (utan anslagsavräkning) p.g.a. att rekvisitionen inkom efter årsskiftet.

Not	**28**	**Oförbrukade bidrag**		
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	1 860	1 409
		Specifikation		
		Statens kulturråd – Projekt Lulesamisk ordbok	*39*	*39*
		Kammarkollegiet – Renbruksplaner och Gollegiella	*20*	*0*
		Sveriges Lantbruksuniversitet – Projekt Buolvas buolvvai	*52*	*52*
		FORMAS, Forskningsinformation – Klimat och Ren	*302*	*326*
		Statens Jordbruksverk – Projekt samisk mat	*839*	*441*
		SMHI – Utveckling av handlingsplaner och verktyg för anpassning till ett förandrat klimat	*257*	*0*
		Sametingets kulturnämnd – SPR/Ungdomskonferens	*250*	*250*
		Naturvårdsverket – Renskötselbaserad riskmodell för rovdjursförvaltning	*100*	*300*
		Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	**70**	**90**
		Specifikation		
		Nordiskt Språkråd – Projekt Samisk orddatabas	*42*	*42*
		Övrigt bidrag – renbete	*28*	*28*
		Samefonden	*0*	*20*
		Summa	**1 930**	**1 499**
		varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
		inom tre månader	839	441
		mer än tre månader till ett år	1 091	1 058
		Summa	**1 930**	**1 499**

Anslagsredovisning

Not 29 Uo 1 3:1 Ramanslag
Sametinget
ap.1 Sametinget
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget en anslagskredit på 1 227 tkr.
Under 2016 har myndigheten inte nyttjat krediten.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Anslaget är räntebärande.
Enligt villkor i regleringsbrevet skall kostnaderna för Nationellt samiskt informationscentrum särredovisas. Sametinget redovisar ett utfall på 2 370 tkr.
En detaljerad kostnadsredovisning med analys finns i resultatredovisningen (se kapitlet ”Information”).

Not 30 Uo 1 3:1 Ramanslag
Sametinget
ap. 3 Samefonden
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget inte någon anslagskredit för anslaget.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Anslaget är räntebärande.

Not 31 Uo 1 7:1 Ramanslag
Åtgärder för nationellla minoriteter
ap.12 Nationellt uppföljningsansvar
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget inte någon anslagskredit för anslaget.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Sametinget får i enlighet med regleringsbrevet inte disponera det ingående överföringsbeloppet. Under året har myndigheten haft en indragning på 142 tkr som avser det ingående överföringsbeloppet. (Ku 2016/02179/DISK)

Not 32 Uo 1 7:1 Ramanslag
Åtgärder för nationellla minoriteter
ap.13 Statsbidrag till kommuner och landsting i förvaltningsområden m m
Enligt regeringsbeslutet 2016-09-29 (Ku2016/02179/DISK) har anslaget via en omdisponering reducerats med 35 tkr.
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget inte någon anslagskredit för anslaget.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Sametinget får i enlighet med regleringsbrevet inte disponera det ingående överföringsbeloppet. Under året har myndigheten haft en indragning på 167 tkr som avser det ingående överföringsbeloppet. (Ku 2016/02179/DISK)
Anslaget är icke räntebärande.
Enligt villkor i regleringsbrevet ska 600 tkr användas för direkta kostnader för bidrag till och stöd för verksamhet som bedrivs av sådana organisationer inom det minoritetspolitiska området som företräder samer, i syfte att stärka samers samråd och dialog på regional och lokal nivå. Sametinget redovisar ett utfall på 834 tkr.
Enligt villkor i regleringsbrevet ska 200 tkr användas för att utbetala

bidrag till de organisationer som företräder samer. Villkortet är uppfyllt.
Enligt villkor i regleringsbrevet ska Sametinget i årsredovisningen för 2016 redovisa hur medlen använts sammantaget. Under året har kostnader och transfereringar á 17 248 tkr belastat anslaget.
Av dessa utgör 16 655 tkr utbetalda bidrag och 593 tkr verksamhetskostnader. 16 454 tkr avser statsbidrag till kommuner och landsting. 793 tkr avser kostnadsstället ”Samråd och Dialog”. Av verksamhetskostnaderna utgör 352 tkr personalkostnader och 147 tkr resekostnader.

Not 33 Uo 1 7:1 Ramanslag
Åtgärder för nationellla minoriteter
ap.14 Samiska språkcentrum
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget inte någon anslagskredit för anslaget.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Sametinget får i enlighet med regleringsbrevet inte disponera det ingående överföringsbeloppet. Under året har myndigheten haft en indragning på 766 tkr. (Ku 2016/02179/DISK)
Anslaget är icke räntebärande.
Enligt villkor i regleringsbrevet skall minst 1 500 tkr användas för direkta kostnader för utveckling och användning av metoder för att stärka enskildas förutsättningar att bruka och återta det samiska språket. Sametinget redovisar ett utfall · 2 667 tkr.
Enligt villkor i regleringsbrevet ska högst 4 500 tkr användas för genomförande och administration av Språkcentrums verksamhet för att främja och stimulera ökad användning av samiska, bistå med sakkunskap, öka kunskapen om revitalisering, dokumentera arbetet med metodutveckling och sprida kunskap om nya metoder samt samordna myndigheten med andra samiska institutioner och organisationer i arbetet med revitalisering av det samiska språket. Sametinget redovisar ett utfall på 3 298 tkr.
Enligt villkor i regleringsbrevet Sametinget ska i årsredovisningen för 2016 redovisa hur medlen använts sammantaget.
Under året har 5 965 tkr belastat anslaget, varav 596 tkr utgör utbetalda bidrag. 2 667 tkr har använts till metodutveckling, 3 298 tkr har använts till administration och genomförande av Språkcentrums verksamhet. Av dessa medel utgör 122 tkr delfinansiering av Sametingets regeringsuppdrag att administrera Nordiskt samiskt språkpris, ”Gollegiella” enligt regeringsbeslut Ku2016/00218/DISK.
Kostnaden för anslagsposten kan kategoriseras enligt följande:
Personalkostnader 2 284 tkr
Lokalkostnader 233 tkr
Resekostnader 582 tkr
Inköp av varor 176 tkr
Inköp av tjänster 880 tkr
Övriga kostnader 1 214 tkr
Lämnade bidrag 596 tkr

Not 34 Uo 1 7:1 Ramanslag
Åtgärder för nationellla minoriteter
ap.15 Hemsida om nationella minoriteter
Enligt regeringsbeslutet 2016-09-29 (Ku2016/02179/DISK) har anslaget via en omdisponering ökat med 108 tkr.
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget inte någon

anslagskredit för anslaget.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Sametinget får i enlighet med regeleringsbrevet inte disponera det ingående överföringsbeloppet. Under året har myndigheten haft en indragning på 80 tkr som avser det ingående överföringsbeloppet. (Ku 2016/02179/DISK)
Enligt villkor i regleringsbrevet ska Sametinget under anslagsposten använda 108 tkr för att utveckla funktionaliteten på webbplatsen i syfte att integrera information om romsk inkludering samt i syfte att underlätta administration av kalender och konferenser.
Villkoret är uppfyllt.
Anslaget är icke räntebärande.

Not 35 Uo 17 1:2 Ramanslag
Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete
ap.5 Bidrag till samisk kultur
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget inte någon anslagskredit för anslaget.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Anslaget är icke räntebärande.
Sametinget får i enlighet med regeleringsbrevet inte disponera det ingående överföringsbeloppet. Under året har myndigheten haft en indragning på 4 tkr. (Ku 2015/02905/LS)
Enligt villkor i regleringsbrevet skall anslagsposten ska bl.a. användas för verksamhet med en samisk bibliotekskonsulent och för bidrag till Giron Sámi Teáhter. Bidrag kan lämnas till teatern om medfinansiering sker från berörda kommuner och landsting. Villkoren är uppfyllda.

Not 36 Uo 23 1:23 Ramanslag
Främjande av rennäringen m m
ap.2 Främjande av rennäringen
Enligt regeringsbeslutet 2016-12-14 (N2016/06966/SUN) har Sametinget tilldelats ytterligare 5 791 tkr i anslagskredit.
Enligt regleringsbrevet disponerar Sametinget en anslagskredit på 10 791 tkr. Under 2016 har myndigheten utnyttjat 2 234 tkr av krediten. En bidragande orsak till att krediten har nyttjats, är att utbetalningarna av prisstöd blev högre än förväntat.
Sametinget har inte gjort några åtaganden med stöd av 17 § andra stycket anslagsförordningen.
Anslaget är icke räntebärande.
Enligt villkor i regleringsbrevet får Sametinget använda högst 4 000 tkr för ersättning enligt 10 § viltskadeförordningen. Utfallet blev 778 tkr.
Enligt villkor i regleringsbrevet får Sametinget använda högst 4 000 tkr för studie av förebyggande åtgärder till skydd för renar i enlighet med regeringsbeslut L2012/02817/JFS. Ingen utbetalning har skett under året på grund av sent inkommen rekvisition.
Enligt villkor i regleringsbrevet får Sametinget använda högst 3 210 tkr för kostnader för samebyarnas inventering av rovdjur.
Sametinget redovisar ett utfall på 3 104 tkr.
Enligt villkor i regleringsbrevet får Sametinget använda högst 2 000 tkr för arbetet med förvaltningsverktyg för toleransnivåer inom rennäringen.
Villkoret är uppfyllt.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 600	2 600	2 800	2 600	2 600
Utnyttjad	1 039	1 690	2 239	2 382	1 412
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Maximalt utnyttjad	3 093	3 443	2 552	6 029	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	4	9	30	69
Räntekostnader	17	2	9	10	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Avgiftsintäkter	105	61	295	167	433
Anslagskredit					
Uo 1 3:1 ap. 1					
Beviljad	1 227	3 615	1 150	1 189	1 041
Utnyttjad	0	1 832	612	24	19
Uo 1 3:1 ap. 3	0	-	-	-	-
Beviljad	0	-	-	-	-
Utnyttjad					
Uo 1 7:1 ap. 12					
Beviljad	0	-	-	-	-
Utnyttjad	0	-	-	-	-
Uo 17:1 ap. 13					
Beviljad	0	-	-	-	-
Utnyttjad	0	-	-	-	-
Uo 17:1 ap. 14					
Beviljad	0	-	-	-	-
Utnyttjad	0	-	-	-	-
Uo 17:1 ap. 15					
Beviljad	0	-	-	-	-
Utnyttjad	0	-	-	-	-
Uo 17 1:2 ap. 5					
Beviljad	0	432	432	433	433
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Uo 17 1:2 ap. 9					
Beviljad	-	-	-	-	Avslutat
Utnyttjad	-	-	-	-	Avslutat
Uo 23 1:7 ap. 2					
Beviljad	-	-	-	Avslutat	150
Utnyttjad	-	-	-	Avslutat	0

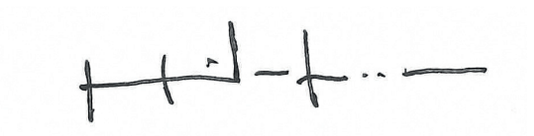
(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Uo 23 1:23 ap. 2					
Beviljad	10 791	5 400	6 475	0	3 141
Utnyttjad	2 234	5 011	2 202	0	2 039
Uo 23 1:23 ap. 3					
Beviljad	Avslutat	0	0	0	96
Utnyttjad	Avslutat	0	0	0	0
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande	995	1 182	549	292	82
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Tilldelade					
Summa gjorda åtaganden					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	45	46	47	46	44
Medelantalet anställda (st)*	52	52	56	48	48
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 560	1 521	1 518	1 465	1 441
Exklusive kostnader för folkvalt organ	1 358	1 315	1 321	1 225	1 247
Kapitalförändring					
Årets	-3 531	-1 771	-1 113	-1 710	-1 901
Balanserad	-1 133	0	19	19	19

* I beräkningen av medelantalet anställda är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

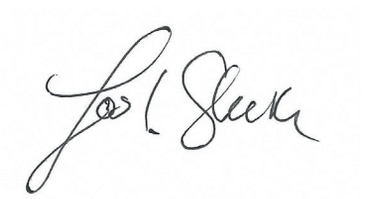
UNDERSKRIFTER

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning

Kiruna den 21 februari 2017

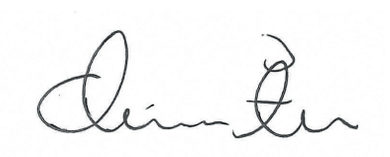
Håkan Jonsson styrelseordförande

Josefina Skerk, vice styrelseordförande

Lars-Jonas Johansson, styrelseledamot

Christina Åhrén, styrelseledamot